

LORENA

ČASOPIS PRO TRANSDISKOVÝ KID

Povídky, básničky a texty
vybírá Rešetlák z T.Đ. Hledači

JIRÍ ZEMAN

Důležitá zpráva

I já i ty
neseme nějakou zprávu
až k břehům Limpopa
A neschůdným pralesem života
zní naplno tamtamy srdce

Ani ty ani já
neznáme přesně cestu
A žízni v údru dne
proplachujeme hrdlo pláčem

Jenom se nedej zmást
prorockou pózou
všech králů pouště
A ať tě nemýlí siréna z hrdel hyen
To neznamená: Padla!

I tvoje zpráva je důležitá a vzácná
Dones ji až na konec
Až na konec ji nes
A neumlouj předčasně
svůj tamtam!

Výlet za město v roce 2050

Čekali jsme už dvacet minut a průvodce pořád nikde.

„Tak pojedeme bez něho,“ navrhl jsem.

„Ale bez průvodce nebudeme z exkurze nic mít,“ bylo mňnění větší části skupiny.

„Máte asi pravdu,“ souhlasil jsem.

„Kdyby vám stačil můj výklad,“ ozval se náhle Zet, „pokusi bych se průvodce nahradit. Nejsem sice odborník, ale přečetl jsem mnoho všelijakých knih o turistice, přírodopisu a tak dále a taky něco vím o zdejších okoli.“

„Dobře, můžeme to zkusit,“ ozvaly se hlasy.

Autobus se pohnul. Za hodinu jsme dojeli na pustou šedorůžovou planinu. Vystoupili jsme. Někteří účastníci zájezdu se začali procházet po zaprášené zemi, jiní si sedli na rozkládací sedátka, která si vytáhli z autobusu.

„Mohli byste nám říct, kde to jsme?“ začali se vyptávat ti z nich, kteří měli vážný poměr k turistice.

„Podle starých dokumentů,“ řekl slavnostně Zet, „se v těchto místech kdysi rozkládal les.“

„Pačkat...!“ začalo protestovat hned několik turistů. „Nepoužívejte, prosím vás, málo známé výrazy, vyjadřujte se srozumitelně. Nezapomínejte, že většina z nás nemá žádné odborné vzdělání.“

„Správně!“ přidali se ostatní. „Musíte mluvit tak, abychom vám všichni rozuměli. Co je to les?“

„Podle terminologie přírodních věd minulých století,“ začal vysvětlovat Zet, „je les mnoho stromů rostoucích na jednom místě. Velké množství různých odrůd stromů, jako například borovic, dubů, bříz, smrků.“

„To slyším poprvé,“ protáhl někdo nedůvěřivě. „Jak tu mohlo

jenom tak růst mnoho stromů? Kdo by o ně pečoval? Můžu vám říct, že jsem na vlastní oči viděl strom v muzeu přírodních památek. Mají ho tam pod skleněným příklapem a říkali, že si nikdo nedovede představit, jak se o něj musí starat, aby neuhynul.“

„Kdysi dávno rostly stromy i v přírodě,“ zabručel Zet jako by sám sebe přesvědčoval.

„Říkala jsem vám, že bez průvodce to nemá smysl,“ nespokojeně řekla nějaká starší žena.

„Turistické zájezdy mají rozšiřovat naše znalosti. Máme právo na odborný výklad, je to přece zahrnuto v ceně...“

„Ale stromy dřív opravdu rostly v přírodě!“ opakoval Zet uraženě. „Viděl jsem fotografie v jedné knize.“

„Opravdu?“ řekl ironicky mladík nedbale opřený o stěnu autobusu. „A kolik pak jste jich na jednom snímku napočítal?“

„To se nedá spočítat. V takovém lese jich bylo tisíce, desetitísece,“ odpověděl Zet. „Kromě stromů tam rostly ještě keře, tráva a na některých místech i mech.“

„Mech? Slyšel jsem něco o mechových podrážkách. Chcete nám namluvit, že i ty rostly v tam vašem lese?“ ozval se znovu mladík.

„Ne. Mech byl... jak bych to jenom řekl? No prostě nízká zelená rostlina skládající se z drobných větviček, které rostly hustě vedle sebe. Mech vynikal měkkostí...“

„Aby si na něj každý mohl lehnout, když byl unaven, ne? Jak to ta příroda moudře zařídila!“ vtipkoval mladík.

„Třeba to tak opravdu bylo,“ řekl Zet a zcela přešel mladíkův sarkastický tón.

„Pokračujte, je to docela zajímavé,“ povzbudil ho kdosi na rozkládacím sedátku. „Stejně nemáme co dělat.“

Opravdu nebylo co dělat, kam jít, na co se podívat. Ať padl pohled kamkoli, všude se táhla jednatvárná šedorůžová pustina.

„Asi sto metrů odtud byla dřív řeka,“ pokračoval Zet. „Zapamatujte si, prosím, to slovo – řeka. Hned se vám pokusím vysvětlit, co to bylo.“

„Správně! Každý nový pojem je třeba nejdřív objasnit,“ odpověděl mu turistě, dychtící po poznání. „Povězte nám, co to bylo za stavbu.“

„Musím vás zklamat,“ řekl Zet, „nebyla to žádná stavba, ale přírodní koryto, jímž tekla voda, vyvěrající z promene.“

„Voda tekoucí korytem?“ zkvívil tvář jedna turistka. „Fuji! To musel být pěkný hnus! Přijeli jsme sem pokochat se přírodou a nechceme nic slyšet o páchnoucích stokách.“

„Tehdy ovšem tekla v řekách čistá voda,“ prohlásil Zet. „Bylo dokonce možné se v ní koupat. Na březích řek se táhly pláže se žlutým pískem.“

„K čemu to bylo dobré?“ zeptal se mladík.

„Naši předkové na něm rádi leželi a opalovali se,“ odpověděl Zet.

„Co to znamená opalovat se?“ zeptalo se hned několik lidí.

„To je dost obtížné vysvětlit,“ řekl rozpačitě Zet. „Souvisí to se zvyky obyvatel naší planety v minulých stoletích, když bylo atmosférou ještě vidět slunce.“

„Cože?“ ozvali se turisté skoro sborem. „Slunce?“

„Ano. Musíme si uvědomit, že avduži bylo mnohem čistší,“ snažil se přesvědčit všechny Zet. „Sluneční paprsky dopadaly na celý povrch Země, tedy i na lidi ležící na písku. Vlivem slunečního záření jejich pokožka ztmavla, zbarvila se do bronzova. No a tomu se říkalo opálení.“

„Ale proč to ti lidé dělali? Proč chtěli mít jinou barvu pleti?“ sypaly se otázky jedna za druhou. „Jaký to mělo smysl?“

„Nevím,“ pokrčil rameny Zet, „asi mysleli, že je to hezké, líbilo se jim to.“

„Dejte pokoj,“ rozčílilo se starší žena. „Komu by se to mohlo líbit? Vždyť potom museli vypadat, jako by byli špinaví... Já jsem vám říkala, že bez průvodce se prostě nedá někam jezdit.“

„Jestli jsem vás dobře pochopil,“ jízlivě podotkl mladík, „tihle lidé nejdřív na tom písku ztmavli a potom vlezli do vody, aby ztmavli ještě vic. A teď mi vysvětlíte, jak to, že se našim předkům líkalo běloši!“

„Tak dost! Jdeme zpátky!“ zaslhl jsem rozhodně do hovaru, protože jsem už nemohl snést, jak se účastníci zájezdu vysmívali ubohému Zet.

Asi přece jenom pletl páté přes deváté, ale určitě to nedělal ve zlém úmyslu. Život už je takový, že jde hrozně na nervy a každodenní rehabilitační procedury u psychiatra každý nesnáší.

„Je hrozně dusno,“ řekl kdosi znaveně a sklapl rozkládací sedátko. „Nemá tu někdo aspoň trochu vody?“ Tázavě se rozhlédl kolem sebe.

Dal jsem mu napít ze své láhve, přestože do výdeje další dávky zbýval skoro celý týden.

„Neměli jsme jezdit bez průvodce,“ opakovala neustále starší žena, když se namáhavě škrábla do autobusu.

S průvodcem nebo bez něho, já osobně jsem tohoto výletu měl až po krk. Bylo vedro, cestou se zdvihaly mraky prachu a náústník mé nové, ještě neobnošené dýchací masky se mi nepříjemně vrýval do suchých rtů...

Přeložila:
D. Šmidová

hudba:

FANUŠ

CAMPY

text:

ŘEŠETLAK

Důstojně

Ami C F Ami F

ze-sně-že-ná cesta a mr-tvý ticho nad ná-mi cho-dí po ní

G Dmi GF F Emi F

li-dé a mraloy mezi hvě-zda-mi, za-sně-že-né campy se jednou za čas

E Ami Dmi Emi Ami

probouzejí, místa plná žalu jsou bez ví-ry a bez na-dě-jí...

C Refrain: G F E C G

Proč nás duše pá-lí, proč nám slova lhala? Asi se nás bá-li,

Dmi GF F G F

tou-ha by-la stará, ale mládí tram-pi pro-bu-dit jí

E Ami C Emi Ami

chtěli... Kde dřív stály cam-py smutné pí-sně zně-ly...

2. Pořád chodí lidé se na ta místa podívat,
zavzpomínat na camp, co měl by možná tady stát,
trosky vítr zavdíl a do trávní se vkradla zima,
smutek plní slova, jak přetěžko se zapomíná...

Ref.: Proč nás duše...

3. Jen několik stínů se občas šerem prodírá
za jediným cílem, a v lese ticho potírá,
přes léto ta místa prej jenom travou zarůstala,
co bylo, už není - a z campů legenda se stala.

4. Nechci ronit slzy a plakat slova nebo lhat,
sbal si rychle věci a poje se mrknout na zderak,
vichřice a mrazy před tímhle divem neobstojí,
rok se sešel s rokem a zase nové campy stojí...

Ref.: Ještě jsou ta místa, kde se někdy staviš,
rána jsou tam čistá, chvílku mlčky hledíš,
dopovídá se píseň, končí všechna slova,
někdy zavzpomínat přijedeme znova.

Nejstatečnější indiánský útěk

Historie bělošského osídlení Ameriky je plná nejen romantiky, ale také násilí a krutosti. Příběh statečného boje o svobodu Indiánů z kmene Nez Perce je jedním z důkazů pohnutosti této doby.

Podle legend žili Nez Perceové ve státě Oregon v údolí řeky Walowy odjakživa. Byla to dobrá země pro chov koní, s množstvím bujné trávy a v zimě chráněná horami před mrazivými větry. Na začátku devatenáctého století sem přišli první běloši a Indiáni s nimi udržovali po půl století mír. Ale přesto jim měla být jejich země vzata. V roce 1855 podepsali Nez Perceové smlouvu, podle které jim celé údolí Walowy bezvýhradně patřilo. Navzdory tomu se zde v příštích letech začali usazovat první bílí farmáři. V roce 1863 byla uzavřena jiná smlouva s indiánskými kmeny, kterou Tuekakas, tehdejší náčelník Nez Perců, odmítl podepsat. Podle této smlouvy část Indiánů, kteří však nikdy nežili v údolí Walowy, odešla do rezervace v Idaho a vzdala se své půdy.

Americký stát prostě „přehlédl“, že Nez Perceové, stejně jako jiné kmeny, sestávají z jednotlivých skupin a že jejich náčelníci mohou mluvit jen za sebe a za nikoho jiného. Jen tak mohl prezident Grant v roce 1873 vydat nařízení, podle kterého bylo údolí rozděleno mezi Indiány a bělochy a vymezovalo pro Indiány rezervaci. Tehdejší náčelník Nez Perců, Tuekakasův syn Joseph, úctyhodný a mírumilovný člověk, byl tímto

Potomek náčelníka
Žlutého Býka

V roce 1889 se
náčelník Joseph
setkal s Johnem
Gibbonem, který
vedl útok proti
Indiánům na Big
Hole Basinu

rozhodnutím rozčarován: nepodepsal přece žádnou smlouvu, která by to dovolovala! Ale část údolí byla lepší než nic, a tak nakonec souhlasil.

Po dvou letech, bez jakéhokoli právního nebo morálního opevnění, prezident Grant svým nařizením otevřel celé údolí pro bělošské osadníky a v roce 1876 poslal delegaci, aby přemluvila Josepha k odchodu do rezervace v Idahu. Joseph tehdy řekl členům komise: „Představte si, že by býly muž ke mně přišel a řekl mi: Josephe, líbí se mi tví koně a chci je koupit. Řekl bych mu: Ne, moje koně mi slouží, neprodám je. Pak by šel k mému sousedovi a řekl by mu: Josephe má pěkné koně, chci je koupit, ale on mi je nechce prodat. Můj soused by odpověděl: Dejte mi peníze a já vám prodám Josephovy koně. Bílý muž by se vrátil a řekl by mi: Josephe, koupil jsem tvoje koně, a musel mi je nechat. . . Jestliže jsme prodali svou zemi státu, tak tohle je přesně ten způsob, jakým jsme to udělali.“

Jeho slova však nepadla na úrodnou půdu. V květnu 1877 přišel prezidentův pověřenec generál Howard k Josephovi a dalším dvěma náčelníkům, kteří smlouvu nepodepsali, že musejí odejít do rezervace, nebo tam budou odsunuti násilím. Ultimátum mělo vypršet po třiceti dnech. Indiánská rada se sešla na shromáždění a přijala přetěžké rozhodnutí opustit svou zemi, rozloučit se se svobodou a odejít do Idaha.

Zatímco se připravovali k odchodu, došlo k incidentu. Mladci ze skupiny náčelníka Bílého Ptáka zabili čtyři bílé osadníky, známé svou nenávistí k Indiánům. Josephovi bylo jasné, že to je konec jednání a začátek války, i když jako

prozíravý státník předem tušil marnost každého boje. Poslal ještě ke generálu Howardovi mířivou delegaci, ale americká hlídka na ni začala střelát. Nezbyvalo než bojovat.

Nez Perceů bylo asi sedm set padesát, z toho dvě třetiny žen a dětí. Bojovníci byli špatně vyzbrojeni a do přímého boje se pustit nemohli. Jedinou možností byl stálý rychlý ústup.

V první čarvátce se podařilo Indiánům Američany překvapit: pobili třicet vojáků a ukořistili mnoho pušek a pistolí. Generál Howard po erážce vystřizlivěl, shromáždil několik stovek mužů a zahájil hon. Na březích řeky Clearwater zaskočil Nez Perce dělostřeleckou palbou. Indiáni sice neměli velké ztráty, ale museli zde zanechat své zásoby, aby mohli snadněji uniknout. Pohybovali se velice rychle – pojmenovali Howarda „Generál Pozitiv“, protože měl při pronásledování vždy několikadenní zpoždění.

Nez Perceové unikli z Idaha a věřili, že tím je válka skončena. Pokojně se utábořili na Big Hole Basinu. Za svítání 9. srpna však jejich spící tábor napadlo asi dvě stě vojáků a dobrovolníků. V zuřivém boji, který trval plyných dvacet čtyři hodin, se Indiánům podařilo útok odrazit, ale ztratili při tom osmdesát lidí – z toho padesát žen a dětí. Teď už věděli, že jsou ve válce s celými Spojenými státy.

Z Big Hole se vrátili Nez Perceové zpět do Idaha. Nyní považovali všechny bělochy za nepřátele. Nikdy však nezabýjeli ženy ani děti. Chtěli dosáhnout Kanady. Slavný náčelník Sedící Býk tam našel útočiště po bitvě u Little Big Hornu a Nez Perceové doufali, že se přidají k jeho táboru. Přes velké obtíže způsobené mrazem a nedostatkem jídla se jim útek dařil.

Posledního dne v září se utábořili na potoce, který se jmenoval Snake Creek, méně než čtyřicet mil od kanadských hranic. Cítili se bezpečně, protože podle zpráv byl Howard dva až tři dny cesty na jih. Už na druhý den měli přejít kanadské hranice ke klidu a míru. . .

Mnohým z nich se však jejich plání nemělo splnit. Howard byl skutečně daleko od tábora, ale jiný oddíl, vedený plukovníkem Milesem, byl vzdálen jen minuty cesty. Nyní, časně ráno 30. září, se vrhlo čtyři sta zabijáků na indiánský tábor. Začalo poslední dějství tragédie. Indiáni se bili jako lvi a pokoušeli se krýt ústup těch, kteří mohli uprchnout na sever do Kanady. Asi dvěma stovkám Nez Perceů se to povedlo, ale Američané brzy tábor obklíčili. Obléhání za hrozných podmínek trvalo pět dnů. Indiánské ženy hloubily zákopy pod dělostřeleckou palbou hořkýma rukama; začal padat sníh a děti bez pokrývek umíraly mrazem. Čtvrtého října dorazil na bojiště generál Howard. Toho dne se náčelník Joseph vzdal.

Zbylo osmdesát sedm mužů a tři sta žen. Bez zkonfiskovaných zbraní a koní, bez půdy a bez svobody byli Indiáni posláni ve dvou skupinách do rezervací v Kansasu a Oklahomě. To byly pro bývalé obyvatele hor cizí země a mnoho jich tu zahynulo na různé nemoci. Až o několik let později se část směla vrátit alespoň do rezervace v Idahu, ale náčelník Joseph, vlastním jménem Hinmahtooyahlatkehkt neboli „Hrom valící se po horách“, dožil svůj věk nuceně v rezervaci Colville ve státě Washington.

Až do dnešních dnů živoří v rezervaci v Idahu na tisíc pět set Indiánů kmene Nez Perce. Více než třetina z nich nemá žádné zaměstnání a většina ani základní vzdělání.

Richard Halfmoon, člen kmenové rady, říká: „Lidé nás stále považují za divochy. Není to sice tak kruté jako v Lewistonu, kde jsou nápisy ‚Vstup Indiánům a psům zakázán‘, ale pro naši mládež je těžké najít sebeúctu.“

I dnešní Nez Perceové si uchovali mnoho z jezdecké zručnosti svých předků

Náčelník kmene Nez Perceů Joseph

UDIVENÝ TURISTA

Melanerich, Praha

Kresba M. Peck

„Tady je ale divná ozvěna! Včera jsem tady volal: „Ó krásná krajina!“ a ozvalo se „Jdou tvát někam jinam!““

MALÉ NEDOROZUMĚNÍ

Melanerich, Praha

Kresba J. Staněk

„Pepíku, mně tady někdo otočil kytaru!“
 „Tak nechtě a obrať si ji!“

NETÁRAJ VOLOVINY

SMRDÍ ?

ANO. VY TAKY.

Miroslav Slájka

„Kdy letos ukončíte sklizeň odpadků?“

Tak, Jeniku, já se ti hlásím z New Yorku. Z toho domu číslo 39 a půl... stojím přesně u toho okna, z kterého ses ještě před 14 měsíci díval na ten roh od parku Washingtonova náměstí."

"A já jsem na Kampě v Praze, a nestojím u okna a nedívám se ven, protože je tma a prší... u nás je noc a v dálce poeticky šumí jez... V tom parku přes ulici jsou betonové kostky a dva dědkové tam pořád hráli šach – pořád a pořád..."

"Hrají pořád, ještě to nedohráli... a my jsme taky taková dva dědkové a máme rozehranou partii přes oceán... Stejně bych chtěl jednou napsat, jak ty naše klaunské figurky vznikly."

"Co by ses s tím psal, řekni to rovnou."

"... mně jde o tu pravdu, že ty naše figurky – my dva – povstaly ze vzdoru proti hloupému stáří. Proti HLOUPÉMU stáří. Quos echo – jak si to dovolujete být mladí, když já už jsem starý. Jak si to dovolujete zpívat písničky, které já jsem ve svém mládí neznal..."

"... Picasso, kam se hrabe na Marolda... ať se mládí vydovádí, nic jiného nám nebylo dáno..."

"Souhlasím, jako obvykle, Jeniku... kapánek to rozvést a měli bychom docela pěkný dialog na předscénu i přes oceán... a zavři na Kampě okno."

"A ty na Washington Square, ať nemáme přes Atlantik průvan."

Docela pěkný dialog na dálku. Dialog? To stálým návštěvníkům Osvobozeného divadla z let třicátých jistě něco připomíná. Na to se ptají i mladí diváci snad při všech besedách o Osvobozeném divadle. Jak vlastně vznikly dialogy a předscény Voskovce a Wericha? "... Naše výstupy před oponou vznikly čirou náhodou. Jejich prapůvod byl v našich soukromých rozhovorech o ničem, které jsme vedli v době, kdy jsme měli mluvit o státní zkoušce historicko-právní. Vlastně první předscéna vznikla při premiéře West Pocket Revue.

Tehdy, jako autoři, herci, výpravčí a též vrchní kulisáci, zažili jsme první předpremiérovou paniku. Dekorace, představující loď, byla zavěšena na drátech, napnutých přes útlé jeviště – ko Umělecké besedy. Loď se měla houpat. Rozhoupali jsme jednotlivé části a všechno nám spadlo na hlavu. To bylo v momentě, kdy se měla otevírat opona. Voskovec zvolal zoufalým a velikým hlasem něco, co by mu sám nebožtík Cambron záviděl.

Nevím už, kdo nás to násilím vystrčil před oponu a řekl:

"Jděte tam něco vyprávět!"

No, my jsme začli. Začali jsme si vyprávět "o ničem", to, co jsme si již sami někdy povídali, něco, co už někdy někde rozesmálo naše spolužáky. Publikum živě reagovalo a vznikla první předscéna. Loď na jevišti již byla v pořádku a za oponou už nám říkali, že můžeme skončit, a my byli teprve v polovičce. Brali jsme tehdy z velké zásoby, kterou nashromáždilo osm let gymnázia a několik let fakulty. A tu předscénu jsme uzavřeli rovněž improvizovanou písničkou "Horses". V různých obměnách zpívali jsme na melodii amerického foxtrotu, který náš kamarád a spolužák Josef Kyselka hrál v orchestru na klavír na pouhé slovo koně. Dodnes nevím, kdo byl více překvapen, jestli publikum nebo my."

To, co je nejlepší na předscénách, je ono fluidum improvizace, které divák podvědomě cítí a které zůstane živým, i když je předscéna počtem repríz ustálena a denně na vteřinu stejná. To poznal i Mejerchold, když tu byl na návštěvě. Ač nezná česky, umožnilo mu to rozumět obsahu bez překladatele. Tak rozumět, že vzápětí o přestávce předváděl, o čem oba autoři předtím hovořili.

Předscény se ustalují počtem repríz. Samozřejmě, že jejich svobodná a volná forma dovoľovala prošpikovat je různými dojmy, časovostmi, obrazem absolvované četby, až konečně při vysoké repríze, při stopadesátce ztuhnou.

"Když se pak hra chýlí ke konci, znovu dostaneme chuť je měnit. Jistota určitých vtípů a obrátů, které máme vyzkoušeny, dovolu- je nám pustit se na procházku a riskovat neúspěchy různých nápadů. Tak obyčejně přijdeme na nové nápady, které si necháme do nové hry pro základ, pro novou předscénu."

Tak tedy hovoří Jan Werich o vzniku těch slavných nedostižných dialogů, jejichž ozvěnou byl smích. Ale nejen smích; i radost nad bojovnou veselostí těchto satiriků-optimistů, kteří odhodlaně strhávali roušku ze společenských podvůdků a lumpáren, kteří přesně mířili do ledví špatnosti, klamů a šaleb.

Dialog z Osvobozeného se přestěhoval i za oceán, kde podněcoval a podpichoval uvědomění našich krajanů i rodáků v boji proti nacismu. Těšil i rozesmával.

Po dlouhých letech války, uprostřed rušných dní účtování i kladení prvních kamenů nového života, nebylo těchto dvou věč- ných podněcovatelů zapomenuto. Od 1. srpna 1945 proskakovaly v kulturních rubrikách zprávy o návratu této nerozlučné dvojice.

V říjnu 1945 už byla situace zralá. Sedmého přišel telegram: "Mám odletět v úterý, ač-li neodletím dříve či později, kdož ví, otazník. Voskovec přijede ovšem později, anebo dříve, opět kdož ví. Opatři byt a množství telefonů. Pozdravy všem Jan W." Místo Voskovcovy osobnosti, kdož ví, dočkali se čtenáři za tři neděle jen monologu:

"Není pravda, že Voskovec a Werich se rozešli, nýbrž je pravda, že Voskovec a Werich jsou nerozlučnější než kdykoli byli. Není pravda, že se nehodlám vrátit do Prahy, nýbrž je pravda, že se Voskovec do Prahy vrátit hodlá, aby s Werichem dělal tolik di- vadla svým příznivcům, kolik si budou přát. Není pravda, že me- zi Voskovcem a Werichem došlo k neshodě, nýbrž je pravda, že Voskovec nezná lepšího člověka než je Werich."

Přesto však muselo Osvobozené divadlo čekat na své, téměř již klasické předscény, více než rok. Voskovec režíroval hru pro 30 sborů organizace USO a nemohl svou práci přerušit.

Vrátil se jen nakrátko. Dal nám v rychlosti shlédnout několik brilantních výstupů s Werichem a pak se jako nepokojná družice vrátil zpět ke svým americkým sborům. Z nesmrtelného dialogu této smrtelné dvojice se stal monolog. Skvělý a nedostižný, tak jako je nedostižné Werichovo herecké umění.

A tak zůstal mezi touto kdysi jednolitou osobností dvou velkých kumštýřů už jen ten průvan přes Atlantik...

T.

WERICH:

Lev a notes

Lev si dneska přivstal. Že se sám přesvědčí, co se děje v jeho království. A jak tak majestátně kráčí, vidí zajíce, který si kutálí hlávku zelí.

„Hej!“

„Já!“

„Co to máš?“

„Zelí. Já to rád a děti taky.“

„Tak nic.“ Lev vytáhne notes z hřivy, tužku, zalistuje: „Zejtra v půl osmý ráno v mý kanceláři i s tím zelím.“

„Pro pět ran, proč?“

„To se dozvíš.“ A krácel majestátně dál. Mocní vládci rádi kráčí majestátně.

A potká lišku. Nese bažanta, slepici.

„Zastav, liško! Co to neseš?“

„Nu, nu, pro děti. Do doupěte.“

„Tak nic,“ povídá vládce. Zalistroval v notesu: „Zítř v osm hodin v mé kanceláři s mladejma a s tou slepicí. Ta tvá kožešina bude slušet paní lvici.“

Liška kouká, slova není mocná. A to už lev je za kopečkem a tam vidí medvěda, jak vybírá divokým včelám plástve.

„Hej, medvěde!“

Medvěd se až zakuckal, jak se lekl. A lev už má notes a listuje v něm a pak se dá slyšet: „Zejtra v devět hodin v mý kanceláři. Vem s sebou nějaký plástve, já to rád. A umej si nohy. Medvědi tlapy jsou dobrý.“

„Můj ty bože, co jsem udělal, vždyť já si dávám pozor a žiju tak opatrně.“

„Zejtra v devět,“ uzavřel vlně a šel dál. Zahnul do chládku na kraj džungle. Bim, bim, bim! Tři kokosové ořechy padly opodál a z kokosové palmy slézá opice. Popadne ořechy, ale zarazí ji přísný hlas.

„Ne tak rychle. Kampak?“

Opice se zastavila, podívala se na lva a řekla: „Kampak? Můžeš třikrát hádat. Domů. Mladejm nesu ořechy. A uvnitř je mlíko. Slyšíš?“ a zatřepala kokosem.

„Tak pozor,“ přerušil ji všemocný pán. Poradil se s notesem a pokračoval: „V půl desátý zítř. Pamatuj si to. V půl desátý

v mý kanceláři. S těma mladejma a s těma kokosama. V půl desátý.“

Opice se podívala na lva, postoupila o půl kroku a řekla:

„No a co bude?“

„To se dozvíš v pravej čas.“ A zavírá notes. „V půl desátý. Přesně.“

Opice postoupila o krok, podívala se na lva a pravila:

„Viš co? Hovno!“ A šla klidně dál.

A tu lev za ní volá: „Moment, to byl omyl. Pardon. Pardon! Pardon!“

Ale opice šla domů a lev z rozpaků sežral notes i tužku.

Někdy stačí jedno slovo včas!

Ilustrace Bohumil Ceplecha

KOUZELNÍCI
i začátečníci, kouzlit se naučíte pohodlně i doma. Nový ceník zašle: **BERÁNEK L.**, Praha II., Podskalická 25.

**TAKOVÝM MUŽEM
stanete se také!**

Kdybyste se chtěli stát takovým mužem, jako jej vidíte zde, musil byste se zařadit mezi ty muže, kteří znají Kentův způsob pěstění těla. Je to zvláštní způsob, založený na anatomické soustavě lidského těla a jeho dokonalých znalostech. Dr. Kent a doc. MUDr. Ambrož sestavili takový způsob zvláštního pěstění, který se odvolává přímo na přírodní zákony. Pod odporem vlastní síly, stále stoupající, bez jakýchkoliv činek a aparátů můžete během týdne posilovati stoupající sílu a vývin svého svalstva a během tří měsíců přivésti je k úplné dokonalosti. Není zapotřebí žádné náhrady přikupovati. Nezáleží také na stáří, povolání a bydlišti, stejně jako na tělesné váze. Brožura „**CESTA K SÍLE A SVALŮM**“ popisuje pěkně a jasně tento způsob pěstění. Má skorem 100 stran středního formátu, řadu obrazů a zasílá ji zdarma a vyplacene každému muži od 18 let.

Nakladatelství Fr. Kodyma v Praze VII, čp. 1385/A

Melantrich, Praha - Archiv Kodym

544

Vadné zuby
oslabují pracovní sílu. Denní
svědomitá péče o zuby udržuje
zdravý chrup!

CHLORODONT

Šetři kasu kupuj v ASU

Jak - kde - odkud bere dítě naše
slabé, božská Bety, svoji nevidanou
energii, pružnost a přímo překypující
energii? Proradíme našim
„hvězdám“ salátého trávniku: To
dělají Ex-šuměnky - královský ná-
poj (před, mezi i po zápase)

EX-šuměnky
královský nápoj

**Schovej tu sekeru -
zavolej VETERU!**

Všechno, co nepotřebujete, co vám doma
překáží, proměníme vám v peníze. Přineste,
co můžete. Když je toho více, napište. Při-
jdeme k vám, vše odhadneme, zaplatíme a
sami si odvezeme.

Vetera

PRAHA II,
PASÍRSKÁ 5 • Telefon 325-39 a 381-88.

684

Právo na výhru
v 7. (47.) třídní loterii si zajišťte losem zakoupeným u

Živnostenské banky
expositury v Praze II, Vodičkova 41
• CENY LOSŮ: celý los K 164.-,
1/2 K 82.-, 1/4 K 41.-, 1/8 20-50 za třídu.
Tak i. třídy 20. června 1942
Losy možno zakoupiti u všech
odboček Živnostenské banky.

O netopýrovi, ptácích a myších

Byl jednou jeden netopýr, sirotek, který se toulal po světě sám a sám. Protože se cítil velmi opuštěný, rozhodl se, že si najde rodinu, která by ho přijala za vlastního. Zdálo se mu, že se obličejem podobá myši, a tak se ihned vypravil k jednomu myšimu domu. Zaklepal na dveře:

„Tuk-čuk-čuk. Dobrý den, jsem váš příbuzný,“ špitl nesměle a rozpačitě se usmíval, pusou od ucha k uchu.

„A máte na to potvrzení, pane?“ zeptala se ta nejchytřejší myš.

„Ne, žádné nemám,“ podivil se náš netopýr. „Ale copak nevidíte ty uši? Vždyť jsem přece myš jako hrom!“

„O tom si ještě promluvíme. Nejdříve nám však ukažte své tlapky.“

A netopýr, který si byl jist, že ve zkoušce lehce obstojí, naráz roztáhl křídla.

„Co vás nemá! Vy jste pták nebo motýl, ale rozhodně ne myš. Vždyť máte křídla. Běžte si k ptákům, k nim patříte!“

Než se netopýr odhodlal zaklepat u ptáků, vykloktal si hrdlo průzračnou vodou, aby mu hlas zněl jako slavíkovi.

„Dobrý večer vespolek, jak se daří mým příbuzným?“ pozdravil zdvořile. „My jsme totiž příbuzní, i když se k vám hlásím poněkud pozdě.“

„Počkejte okamžik. Ne tak zhurta, poutníku,“ řekl nejstarší pták. „Nejdříve nám ukažte listinu, která vás opravňuje hlásit se k našemu rodu.“

„Tohle by snad mohlo stačit, ne?“ řekl netopýr a rozevřel křídla.

„No ne, ty jsou ale ultramoderní,“ vykřikl ptáci.

„Nepochybně jsou to křídla, ale poněkud zvláštní. Ještě nám však ukažte hlavu.“

A netopýrovi, který mluvil se sklopenou hlavou, nezbylo nic jiného, než aby se podíval ptákům do očí.

„To přece není ptačí hlava!“ zaštěbetali.

„Spletl jste si cestu. Běžte k myším, k nim patříte!“

„Ale myši mne poslali k vám,“ namítl ztrápeně netopýr.

„Poslyšte, příteli, zkuste to u lidí. Máte lidské uši,“ doporučili mu tedy ptáci.

Netopýr se znovu vydal na cestu. Chodil křížem krážem, až se dostal k jednomu malému domku. Otevřeným oknem vletěl dovnitř a uviděl člověka, který se právě zhlížel v zrcadle. Netopýr mu zakroužil kolem hlavy a hned na něj spustil:

„Vidíte, že máme stejné uši, otče?“

„Cože?“ rozzlobil se člověk. Chytil netopýra a šup s ním ven.

Od toho dne chodil nebohý netopýr smutně a zasmušile. Bylo mu jako ptáku bez křídel, myši bez zubů a člověku bez duše. Vrátil se do své útulné jeskyně, tak prostorné a velké, že by se do ní vešli pohodlně všichni ptáci a myši světa. Zatím tam však spal jen on sám,

zavěšen u stropu jako kapka černého inkoustu. A venku život plynul nevíšhavě dál. Ptáci přilétali a zase odlétali, pochutnávali si na gujavových jablkách a neposedné myši sháněly neustále něco k snědku. A člověk, ten střílel ptáky a myši chytal do pastí. Když se noc snesla nad krajinu, vše utichlo a kulatý měsíc zářil na nebi, vycházela netopýr na lov. Jen z dálky občas zaslechl, jak se myši smějí vyprávění o hloupém netopýrovi, který si myslel, že je myš.

A tak uběhlo moře času.

Jednoho dne za svítání začalo náhle pršet. Pršelo drobně, ale vytrvale. Bylo však stále dusno, déšť nedokázal vzduch osvěžit, zanedlouho se přihnala obrovská bouře.

Celé tři dny a noci seděl netopýr ve své jeskyni, zatímco okolní svět se chvěl pod náporem větru a deště. Řeka se rozvodnila, její tok unášející vše, co mu přišlo do cesty, byl dvakrát širší než obvykle. Prudké poryvy větru vyvracely stromy a těm, které nemohly vyvrátit z kořenů, alespoň zurážely větve. Když opět vyšlo slunce, byl pohled na svět víc než žalostný. Nezůstal ani jeden celý strom, ani jedna větev s ovocem. Jen lidský příbytek odolal.

Jedné noci, když si netopýr loupal před vchodem své jeskyně banán, zaslechl zmatený křik.

„Ne, je to myš jako my!“

„Ale ne, je to pták jako my!“

Strnul překvapením. Byli tam všichni. Ptáci i myši. Hádali se. Díval se na ně s lítostí, protože on nestrádal čtyři dny hladu tak jako oni a nezůstal po té potopě, která jim vše odnesla, chudý jako kostelní myš.

„Co se děje?“ podivil se.

Jeden z ptáků mu to začal vysvětlovat: „Jsme přece příbuzní, pane Netopýre! Vy i my. A ty hloupé myši tvrdí, že ne. Pojdte, ukažte jim křídla, ať vidí, že jsme bratři.“

„No ne, tak teď jsme bratři? To se mýlíš, ptáku, podívej se dobře, mám přece myši tvář,“ poznamenal netopýr.

„Tak, tak, naše řeč. Patříte mezi nás, pane Netopýre. Velmi si vás vážíme.“

„Počkejte, počkejte,“ řekl netopýr. „K vám také nepatřím, myši. Podívejte se dobře, jaká mám křídla!“

„K nám, k nám,“ opakovali ptáci.

Zdvihl se takový křik a rámus, že je netopýr musel okřiknout.

„Okamžik! Víte co? Než se dohodnete, ke komu patřím, nechte mě v klidu dojít ten banán.“

Zatímco se hádali, netopýr poprvé ve svém životě přemýšlel o tom, že je na tomto světě něčím jiným než ptákem nebo myši. A že to je moc dobře.

přeložila Jaroslava Kašparová

HUDBA:
JOAN BAEZ

VANDRY

SLOVA:
ŘEŠETLÁK

Kesle C Emi Dmi F

Ráno, když se mlha zvedá, cesta má je ještě šedá, boty my však nástup slunci
Bílá bříza smutek tají, jabloně už odkvétají, střecha podzim, teta zimna

Emi G7 F Fmi Dmi G7

kroky odměří, zapílekdm si jako ptáček, nechodím jen podle značek, i když mi to zřejmě nevě-
přijdou zase kdm ať si leje nebo praží, s uzda má jdem na nádraží, v tomhle přece nejsem vážně

C 4. | C Ami Refrain Emi Ami Emi Ami

ři! sám! Cesto má, když ráno vstávám, ty viš, že mám tě rad, vonič lesy - a

Emi Dmi G7 Ami G7 C

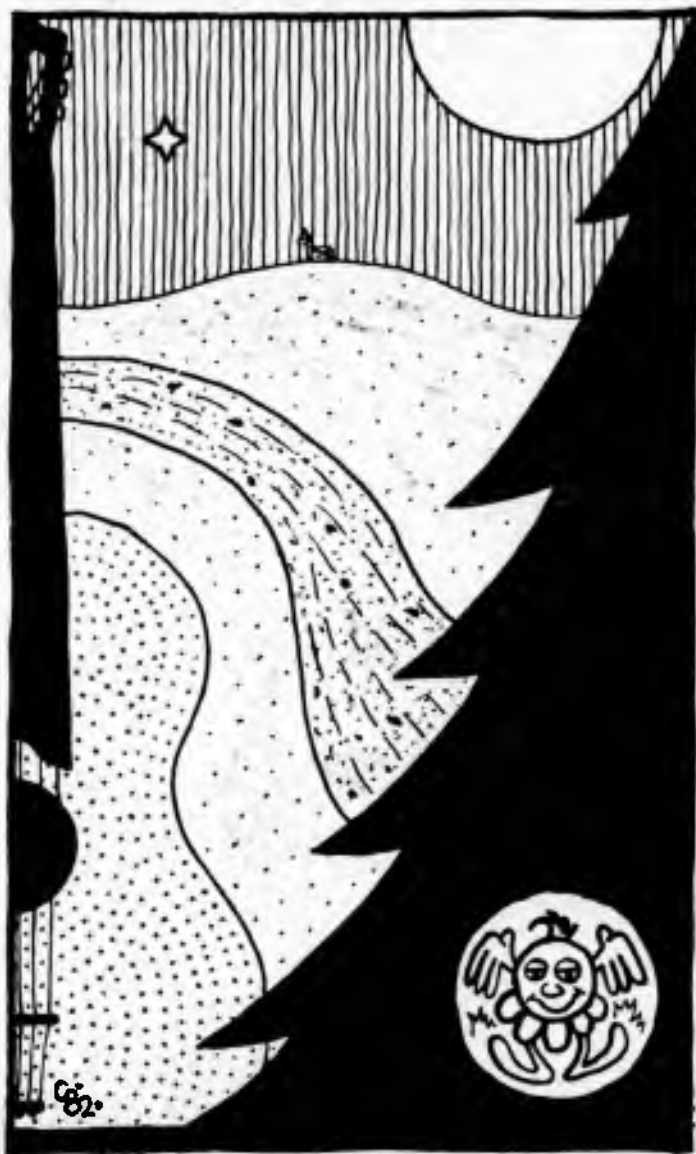
tráva na jednom místě nedá mi spát! Cesto má, ty viš, že jsem tvůj kamarád...

② Někdo vpředu, jinej vzadu,
šlapeme to za osadu
tímhle ránam,
který bejvá vždycky nejhezčí,
na dva dny je po starostech,
dva dny cítíš vz všech kostech
tvrdou chrupku,
zdravý povětří!
Kanady se neprošoupou
na větvích se ptáci houpou
kytara je připravená
s benzenem ke hraní,
nikdo se ji neposmívá -
- vždyť i ptáci rádi zpívají,
no tak brnkaj -
- nic ti nebrání!

Ref: Cesto má... (Posl. verš 2x)

③ Nakonec, když táhnem zpátky,
dávno pryč jsou všechny zmatky,
dobře viš, že trable
tě až doma čekají,
já mám ale jaenou hlavu,
nenaríkám na úpravu
a všemu se směje potají.
Nasedat - už vláček houka,
za námi zůstala louka,
naše místa pod hvězdami,
kam chodíme smít,
čeká na nás dílčba města,
za námi zůstala cesta,
po kterýj si šlapem
vandry žít...

Ref: Cesto má (Posl. verš 3x)

PRISON TRILOGY

Pozorují Indiány, tančící, aby pomohli mladému
 obilí v pueblu Taos. Starci sedí v podřepu
 kolem
 a zpívají píseň, mladé ženy s tučnými nahými
 pažemi a hrstka ostýchavých mladíků
 podupávají v tanec.

Stíhlí svalnatí mladíci jsou obnaženi po úzké boky,
 prsa a záda pomazána bílou hlínkou,
 dvě orlí péra jim kráší černé hlavy. Tančí
 neochotně, už také se pomalu civilizují,
 starci je nutí.

Jen buben je spokojený, myslí, že se svět nezměnil;
 buben, tlukoucí srdce, nejprostší z rytmů,
 myslí, že se svět vůbec nezměnil; jen a jen sní,
 buben, srdce bez rozumu, buben bez očí.

Turisté mají oči, stovka jich pozoruje tanec, bílí
 Američané, roztouženě i s úctou a bez
 úsměchu.

Poutníci z civilizace, dychtící po kráse, náboženství,
 poezii; poutníci z prázdnoty.

Lidé z měst, úzkostně toužící opět po lidskosti.

Jak do morku sají žalostnou podívanou!
 Indiáni jsou vysáti,
 a nebylo nikdy dost náboženství, ani krásy, ani poezie
 ... aby naplnily tuto prázdnotu Američanů.

Jen buben je spokojený, myslí, že se svět nezměnil.
 Zřejmě jen já sám a mohutný
 buben kmene a skalnaté čelo hory Taos máme
 na paměti, že civilizace je přechodné
 onemocnění.

Robinson Jeffers

Úzkaz v víšce

Jaro vonělo krajem, a dokonce i v ulicích města poletoval svěží vánek. Všichni se těšili. Jak by ne. Vždyť zima byla dlouhá.

Všichni?

Stál tu jeden bílý dům s šedivými okny. Lidé, kteří tu po kapkách sčítali své dny, o jaru ani nevěděli. Jen v jednom pokoji s oknem do dvora ležel někdo, kdo nezapomněl na květy, slunce a modré nebe. Každou noc se pod zavřenými víčky stával zase tulákem. O to horší bylo probuzení a ranní beznaděj. A tak i on pomalu přestával věřit a jeho život mu začal připadat marný jako sny.

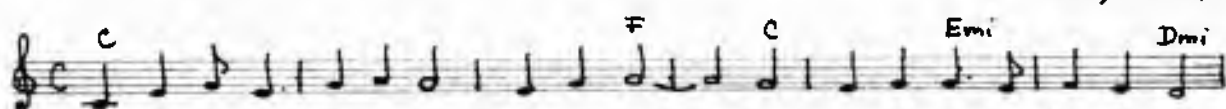
Jednou v noci vstal a rozhodl se, že se vším skončí. Pomalu tápal tmavou chodbou, až přišel k malému oknu. Bylo to jediné okno nemocnice, které vedlo jinam, než do tmavého dvora. Stálo ho to hodně sil, než ho otevřel. Vyhlédl ven a zatajil se v něm dech. Pod zdí kvetl vysoký strom obsypaný bílými květy. Tulák tam stál a vdechoval jarní vítr. Uvěřil, že bude žít. Věděl, že jaro mu přišlo říct, že na něho čeká.

MICHAELI, VED SVUJ ČLUN

(Michael Row the Boat)

SPIRITUÁL /
ŘESETUÁK

1. Mi-cha-e-li, ved svůj člun a-le-lu — ja, tam, kde Bůh má v nebi dům

a-le-lu — ja

2. Spěchej na loď, nasedej - aleluja,
v nebi, tam ti bude káň - aleluja.
3. Žádněj bič a žádněj hlad - aleluja,
proč by ses měl nebe bát - aleluja.
4. Duše volná jako pták - aleluja,
rozletí se do oblak - aleluja.
5. Nebudeš na pána dřít - aleluja,
jenom bolest v srdci mít - aleluja.
- Už 6. Vidíš brány nebeský - aleluja,
sladce se ti v srdci spí - aleluja.
- Tak 7. Michaeli, ved svůj člun - aleluja
tam, kde Bůh má v nebi dům - aleluja...

**JAKO
HOUSLE,
KTERÉ
SE
NEMOHOU
ROZEZNÍT,
by byl člověk
bez přírody**

Platíme všechno

Platíme vše
ať nechceme či
chceme
ze všech svých
cest
vždy účet dostaneme

Za den a řeku
za meč
v němž jsme
spali
tisíce šeků
už jsme podepsali

I já platím
i můj čas vpřed
se řítí
platit je žít
a neplatit
se štítím

PUNTA

Zbraně DIVOKÉHO ZÁPADU

Western bez revolverů si ani nedovedeme dobře představit. Však také hrály v boji o americký západ významnou roli. A není se co divit, že obliba westernů vyvolává zájem i o revolvery. Napište o zbraních Divokého západu, žádá mnoho čtenářů. A tak dnes představujeme alespoň několik slavných revolverů, které u nás existují ve sbírkách Vojenského muzea, a přistě se zaměříme na pušky.

Prát o amerických revolverech neznamená myslít jenom na kolty. Přesto musíme Samuelem Coltem začít, protože to přece jen byl otec revolveru v moderním smyslu a první patenty na zbraň tohoto typu dostal v letech 1835 a 1836. Začínal velice skromně, ale roku 1836 zorganizoval větší podnik v Patersonu v New Jersey. Tady pak vyráběl revolvery, které získaly dobrou pověst např. v texaském loďstvu i mezi texaskými rangery, kteří jich používali v bojích proti Indiánům. Na texaské hranici dosáhl obliby zvlášť největší z patersonských kolty, pětiranný revolver ráže .36. Přesto však podnik

v Patersonu musil už roku 1843 ohlásit úpadek.

Až válka s Mexikem z. 1846 přinesla další příležitost. Za Coltem přijel kapitán rangerů Samuel H. Walker, přivezl objednávky a řekl připomínky k dosavadním revolverům. Podnikavý Colt se chopil příležitosti a začal vyrábět zlepšené, šestiranné jezdecké revolvery. Napřed u E. Whitneyho ve Whitneyville, později ve vlastním závodě v Hartfordu. Postupně je zlepšoval a dnes se s nimi setkáváme jako se sběratelskými zvláštnostmi pod názvy Model 1847 nebo 1848, Whitneyville-Walker a Dragoon. Byla to důkladná zbraň ráže .44, která vážila přes 4 lbry.

I po mexické válce bylo dost důvodů, které živily poptávku po Coltových revolverech. Stále boje s Indiány, vystěhovalectví, tažení mormonů, zlaté borečky nebo jízdy Wells Fargo či Pony Expressu. Z Hartfordu pak vycházely další typy revolverů, malé i větší, pro vojáky, policisty, průvodce dostavníků, trappery, trádery, pro dům i do kapsy. Jedním z nejrozšířenějších pak byly Navy Model či Navy Belt Pistol, běžně zvané Model 1851, šestiranný, ráže .36.

Kolty přirozeně nezůstaly stranou ani za americké občanské války. Prominentní roli v ní brál např. nástupce „Dragoona“, Model 1860, či „Army Holster Pistol“, Model 1860. Opět šestiranný, ráže .44.

Všechny tyto Colty revolvery (tobě bylo jen několik příkladů z dlouhé řady) jsou zbraně zápalkové či perkusní. Nabíjejí se prachem a kulí od přední strany válce, ve dně válce mají pro každou komoru komínek čili piston, na který se na každý zvlášť musí nasadit roznětka (zápalka). A mají „kohoutové napínání“, čili ke každé ráně musíme zvlášť natáhnout kohout. Rychlopalba prostým mačkaním spouště, jak ji známe v filmě, není možná.

K početné generaci amerických perkusních revolverů ovšem nepatří jen kolty, ale např. i výrobky firmy E. Remington & Sons, Ilion N. Y., založené hlavně na patentech F. Bealše a S. Remingtona z let 1838-1863.

Rokem 1857 zahájila výrobu revolverů také firma, kterou založil Horace Smith

a Daniel B. Wesson. Ti Colta v mnohem předstihli. Využili totiž zdokonalených jednotných nábojů s kovovou nábojnici a získali mj. i patent vynálezce, jmenoval se jmenoval Rollin White a který navrhl vrtat komory skrz celý válec, a tak vlastně otevřel možnost nabíjet revolvery zezadu. Od roku 1857 pak přicházely na trh revolvery Smith et Wesson, později řada proslulých „zlamovacích“ revolverů, z jejich konstrukcí přispěl zejména W. Dodge a C. A. King. Zbraně tohoto typu se nejen snadněji nabíjely, ale dokázaly při sklopení hlavně s válecm vyhodit všechny vypálené nábojnice najednou. Novou generaci představovaly především varianty prvního amerického velkorážního revolveru na jednotné náboje — Modelu č. 1. Např. „First Model Single Action American“ ráže .44. Nebo jeho mladší bratr „Russian“, upravený podle návrhů ruské příjímací komise a dodávaný ve velké sérii carské armádě v ráži .44 „Russian“. Také „Schofield“ ráže .45, upravený podle patentů G. W. Schofielda a vyráběný pro americké ozbrojené síly nebo pro Wells-Fargo. A konečně pozdější „New Model“.

Teprve koncem let šedesátých, když už Samuel Colt byl mrtav a nemohl sledovat důsledky toho, že kdysi odmítl E. Whitea a jeho nápadem, spěchala firma Colt, aby dohnala předstih konkurence. Pokračovaly boje s Indiány, pokračoval i postup na západ. Smith a Wesson byli samozřejmě velkou dodávkami do Evropy. Kromě toho firma Colt, využívala hlavně patentů C. E. Richardse a W. Masona, zavedla roku 1873 do výroby nový revolver. Byl to kolt „Model P“ či „Single Action Army“ nebo „Frontier“ a také „Peacemaker“, důkladný a spolehlivý revolver, který ve výrobě zůstal až do druhé světové války a který se do ní vrátil v nedávné době.

V mnoha tisících, v různých velikostech a rážích pušoval na americký západ, do armády Spojených států a do světa. To byl revolver, který nosili zezadu rangeři, který prý měli nešťastní jezci generála Custer, masakrovaní Siouxy na Little Big Hornu roku 1876, který jsme si slyšeli vidět v pouzdrech amerických kerbojů a šerifů a který za druhé světové války nosil i pasu pověstný generál Patton.

To jsme však stále ještě u „kohoutového“ napínání, které pro každou ránu potřebuje natáhnout kohout, tak jako u většiny revolverů perkusních. Často se tu ovšem připomíná metoda rychlopalby zvaná „fanning“, kdy jedna ruka rychlým máváním pohybuje dlaní kohoutem a druhá tiskne spoušť. Nebyla to však patrně zcela jednoduchá a běžná metoda.

Dvojitinné ústrojí, které dovoluje posunovat váleček nejen kohoutem, ale také spouští, známé a používané v Evropě od padesátých let minulého století a vyzkujícím se v Americe už u revolverů perkusních, uplatnilo se u obou nejvládnějších amerických firem až od konce let sedmdesátých. Starý způsob dodnes zcela nezahubilo, ale přesto se stalo charakteristickým rysem běžného moderního revolveru. Jenomže pro klasickou dobu amerického westernu zůstává střelec, který dovede pobít řadu svých nepřátel pohybem rychle opakovaným stiskem spouště svého revolveru, anachronismem, který je výslovně špatného románu a filmu a který nelze brát vážně.

MIROSLAV ŠADA
FOTO: L. VONDRÁSEK

Kolt, tzv. „First Model Hartford Dragoon Pistol“, vyráběný v letech 1848-1850 v Hartfordu. Páka pod hlavní sloužila při nabíjení.

Kolt „Navy Belt Pistol“, tzv. Model 1851. Třetí vývojová varianta tohoto vzoru. Londýnské provedení.

Kolt „New Model Army Holster Pistol“, Model 1860, v luxuznějším provedení se střípkami ze slonoviny.

Remington „New Model Army“, ráže .44.

Smith et Wesson-Schofield, vz. 1875, ráže .45.

Smith et Wesson Model No. 3 „New Model“. Se sklopenou hlavní a válecm, ze kterého vyčnívá vyhovavé nábojnic.

Kolt „Single Action Army“, ráže .45.

Nastalo nám jaro. Sluníčko vysvitlo a příroda se započala haliti do zeleného hávu. Kupodivu se i můj salám zapojil do tů velkú jarní slavnosti, a zezelenal. Později navíc zeleně ochlupatěl. A když pak jaro na svém sklonku jásavě pělo píseň lásky, zakousl jsem se i já, pln radostného očekávání, do rozdychtěného salámu.

Auřak následovala hrůza - počal jsem silně vrhnouti a volati:

"Saláme, saláme, cos mně to udělal?!"

I I I

Poučení --- není.

Kdo si přesto nějaký odnáří, ten je inteligent a má bod.

Kdo si žádný neodnes, ten je taky inteligent /ale ne inteligent za každou cenu! / a má taky bod.

Snad Vám vytane na mysl otázka: Což tedy není žádných blbců?

A zde je odpověď: Není, my všichni jsme inteligenti /každej po svém/, a kdo tomu nevěří, i ten je inteligent!

/Zdena/

V JEDNOHO BOHA VĚŘITI BUDEŠ

Je to už dávno, kdy muži rudého plemene žili svobodně, lovíli svoji zvěř, milovali svoje rodiny a uctívali svoje bohy. To se nelíbilo misionáři Padre Antonovi - i vzkázal, aby zástupci kmenů přišli k němu na poradu.

Sedíce v kruhu, vyslechli mlčky, jak Padre chválí svého Boha a nabízí bojovníkům přijetí nové víry. Poté se zvedli a jeden z nich pravil: "Poradíme se s našimi staršími moudrými a potom přijdeme s odpovědí"

Šestkrát zapadlo slunce, a když sedmý den dohasl, seděli všichni kolem ohně a jeden z moudrých se zeptal Antonia: "Říkal jsi nám, že tvůj Bůh byl svým lidem trýzněn, bičován, poplíván a nakonec pověšen na kříž?"

"Ano," pravil Padre, "ale to vše podstoupil proto, že chtěl svůj lid zachránit před bludnou cestou - proto se obětoval!"

A tu dostal Padre Antonio odpověď:

"Nemůžeme přijmout takového Boha! Tvůj lid je špatný, ale ani Tvůj Bůh za mnoho nestojí. Nechal se pohanit, mlčky strpěl poplívání - a Bůh, který tohle snese, nemůže být dobrý pro naše muže! náš Bůh ráno ustává ve zlaté nádheře, aby svému lidu svítil, hřál a ukazoval cestu za lovem; a večer unaven a šťasten uléhá do rudého lože, aby ráno se opět mohl radovati ze svých dětí. A usíná spokojen, nepoplíván. Nechceme Tvého Boha! Snad je dobrý pro Tvůj lid, ale my zůstaneme u svého, kterého nekamenujeme a neplíváme po něm. Howgh!"

/Strejda Bella/

KOPRETINY

Šeřilo se a připravená hranička jim vzplála. Dan sáhl po kytáře. Nejspíš to byla právě ta kytara, která přilákala partu děvčat. Přišly z protějšího břehu rybníčku, kde stanovaly.

Bavili se s nimi dlouho do noci. Když dívky odešly, zabalili se do dek a ulehli kolem dohořívajícího ohně. Usínali.

Dan nespál. Pozoroval hvězdy nad hlavou a myslel na ta čtyři děvčata. Tu plavovlasou viděl stále před sebou.

Nad vodou se pomalu rozplýval lehký opar, když se Dan probudil. Využil toho, že kamarádi ještě spali, a potichu vstal. Brouzдал se rosou a trhal kopretiny.

Už z dálky poznal, že dvě děvčata spí jen pod širákem a druhá dvě asi ve stanu. Měl štěstí - dlouhé plavé vlasy se rozplývaly po spacáku. Položil kytičku opatrně na jeho okraj...

Před odchodem se zastavili u děvčat. Kopretiny ležely zvadlé v trávě. Rozloučili se a odcházeli. Byli už dost daleko, když se za nimi ozvalo: "Kluco, kterej z vás byl tak trhlej a dal sem ty kytky?"

Ale to už skoro nevnímali, protože před nimi byl jejich první Velkej vandr, na který se tak těšili. Jen jednomu z nich bylo najednou tak divně a trochu i smutno.

R a h a n

PŘÍBĚH JEDNOHO ŠERIFA

Byl opět jeden z těch báječných večerů na Skorkově, kdy se hladina rybníka tetelila ve slabém vánku jak rozteklé stříbro a široká silnice z měsíčním světlem jí brázdila od našich stanů až daleko k druhému břehu.

Bylo tak sladké ležet nznak kolem dohasínajícího ohně a vychutnávat hluboké a ukolébávací ticho, nepřerušované protivným hrnkáním kytary nebo plytkými historkami některého žvanivého kamaráda, který ...

„To jsme tehdy leželi u jedné moc bohaté vesnice,“ apustil v té chvíli náš omšelý šerif.

Kouzlo večera bylo pryč. Hrom do toho! Kdyby si to byl dovolil někdo jiný, třeba tuhle Jiří, mohl by ho člověk praštit polnem. Ale šerif je šerif. Nedalo se nic dělat. Museli jsme vyslechnout jeho vyprávění.

„Tam statek, tady statek,“ pokračoval skřehotavý hlas, „tam stádo krav s plnými vemeny, tady stádo krav s plnými vemeny — a kolem dokola samá alej. Třešně, švestky, jabloně a višně.“

Teda višně, to byla už vždycky má slabá stránka, kluci. No, co bych vás naplnal, jak jsme rozbili tábor, moje první cesta vedla k jedné z těch alejí a vybral jsem si takovou krásnou višni, že se srdce v těle smálo. Stačilo natáhnout ruku, chytit se za větev, a člověk je seděl v koruně měkounce jako v perinách a nikdo by jakživ neřekl, že mimo višni tam ještě něco je.

Že jsem ale byl vždycky dobrý kamarád, přemohl jsem se, zařal zuby, vzal nohy na ramena a pádl do tábora, abych pozval k té andělské hostině kluky. Jenže ljdáci, když si jednou lehlí, tak ne a ne je dostat z místa, i kdyby člověk třeba objevil alej s lososem a studánku se slivovicemi mluvil do nich jako pan páter. No a tak nakonec jsem pro své milé višně rozplamenil jenom kamaráda Tonda a vzali jsme to bezky poklusem znova do té aleje.

Tonda udělal kozu, já se po něm pohodlně vyhoupl do větvi, pak Tonda a — utřete si sliny, cucáci — to vám byla nádhara, no, co vám mám povídat.

Tak si tam krásně hovíme, kalhoty nám už začínaly škrtit a tu se tak docela náhodou kouknou dolů na zem a sakra — dole stojí sedlák jak Frisťenský a v ruce hůl, že by s ní mohl slona na místě skolit.

Mrknou nenápadně na Tonda, Tonda na mě a už jsme unisono spouštěli lamentace, aby se na nás pan statkář nezlobil, že jsme oba ubozí sirotečkové, bez práce a jen z hladu atd., atd.

Ale ten sedlák kupodivu vůbec nezačal nadávat a jen klidně a dobrácky se usmíval.

Jen prý jezte, chlápci, když vám chutná, copak je o nějakou tu višni, však je jich tu habaděj. A nedal jinak, dokud jsme si ještě nenacpali plné kapsy těch krásných višniček, pak nás teprve pustil se stromu.

Mně to bylo hned nějak podezřelé, ale nedalo se vůbec nic dělat, přece člověk musí mít v těle trochu slušnosti, když ho někdo mermomocí chce pohostit, ne?

No tak jsme teda ztělka azešli, chceme poděkovat, ale tu pan sedlák, že ne, že je rád, že nás poznal, takové dva veselé mládence a kdesi cosi a nakonec nás pozval k sobě na svačinu. Mně se to zase nechťelo líbit, ale zase se nedalo nic dělat proti tak slušné nabídce.

A šlo se na svačinu. Cesta nám uběhla v družném hovoru, pan sedlák byl samý žert, Tonda taky rozvázal, a nakonec jsme seděli v čeledníku a před námi stály dva ohromně hrnce — podmáslí.

Já mám moc rád podmáslí, kluci, ale tenkrát jsem zbledl jako zeď. Kouknou na Tonda, Tonda na mě, ale už tu byl zase sedlák a višněná přívětivost, at nám hodně chutná, at ty hrníčky do sebe obrátíme, copak to na nás je, taková kapka, a pak, že se můžeme na chvíli natáhnout na seno.

Já chtěl sice něco namítat, také Tonda byl jaksi nesvůj, jak jsem na něm pozoroval, ale teď jste měli vidět tu změnu, jaká se s tím sedlákem stala. Neřekl ani a ani bé, jen ukázal tou sloní holí na oba hrnce a obličej měl přítom jako vytesaný z pravé Carrary.

Tak jsme se teda podívali s Tondou ještě jednou jeden na druhého a pak jsme to podmáslí vypili.

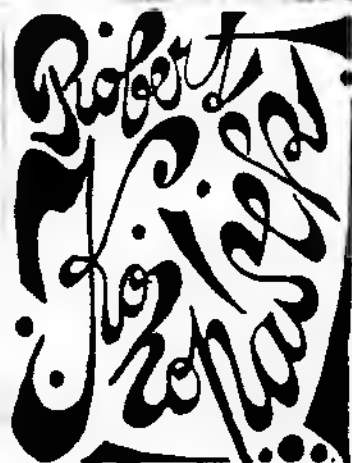
Chvilí bylo kolem dohasínajícího táboráku ponuré ticho, rušené jen státným oddechováním osadníků a slabými šestery v temných korunách, až jsem se nesměle zmohl na otázku, co bylo dál, po svačině.

Šerif však máchl jen mrzutě mozolnou pravicí a zahnal nás všechny na kůt. Jen tak potom utrousil, jako by žaloval staříčkým, lidáckým bolestem rozumějším strosmům.

„Jo, to byl ještě docela jiný svět než dneš a chudák tramp nikdy nevěděl, kde na něj čeká nebezpečí a úraz.“

Tenkrát, když člověka chytí jen na hloupých višních, tak mu dali napřed napít podmáslí a pak, když se musel chudák bát udělat rychlejší krok, pak ho teprve lesali s holi na slony přes celou vesnici.

„Jo, co vy víte, cucáci!“

*Dřeváček
s korkovou
patou*

NAVARA

KOUZELNÍKEM KAŽDÝ!

Tak jako populární kouzelník budete předvádět ihned každý trik uvedený v našem katalogu kouzel, který Vám zdarma pošleme. 1040

V. GÖTTTHANS, PRAHA XL, 1006

Pragaloto los je vděčný, zajistí Vám příjem věčný. 784

Těžce pracující

potřebují více pít. Při práci, která tělo namáhá, se dobře osvědčuje černá káva, třeba neslazená. Víme už delší dobu, že obzvláště Melta dává výbornou černou kávu. Berte si do dílen a na pole s sebou kávu s Melty. Pijte ji i studenou, více Vás osvěží!

727

Podle rad na malém lístku začla dělat alchymistku ...

Nějdív to zkusila s punčochami. Pak přišla na řadu bluzička, potom celé šaty. Druhý den kostým, třetí den záclony. Celý šatník, celý byt si postupně zkrášlila přebarvováním na nové odstíny. Kde se to naučila? V našem bezplatném kursu — v němž se to naučíte TAKÉ VY! Jenom se včas přihlaste u svého drogisty nebo přímo u nás! 788

DUHA

PRAHA XVI, PASOVSKÁ Č. 40

Při zácpě

DARMOL

Chutné, osvědčené projímadlo

DARMOL

je mírné, spolehlivé, neškodné 7093

Slušný klobouk z hrubé vlnové slámy ze salonu J. Minářkové Praha II, Lazarská 10., doplní Váš jarní kostým. 413

HYGIENICKÉ POTŘEBY PRO SPORTOVCE

a zdravotní gumové zboží všeho druhu dodává

V. HAVEL, Praha XII., Tylovo nám. 2. Telefon 502-60.

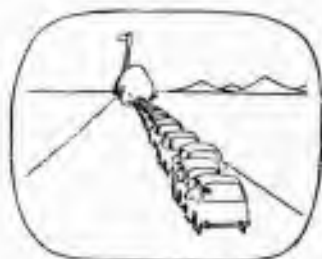

KRÁLÍCI Z KLOBOUKU

Ano, ano, byli jednou dva králíci a ti bydleli v klobouku. A nebyl to žádný obyčejný tralaláček, ale klobouk kouzelnický! O tom, jak se v něm králíčkům žilo a co všechno v něm zažili, vypráví nový večerníčkový seriál Bob a Bobek, králíci z klobouku. Natočil jej režisér Václav Bedřich podle obrázků Vladimíra Jiráňka, který je i spoluautorem scénáře.

Vladimír Jiránek se kdysi chtěl stát novinářem a dokonce vystudoval vysokou školu novinářství. Nakonec se z něj však stal kreslíř-humorista, jehož obrázky mají podivuhodné kouzlo: rozdávají úsměv všude, kde se objeví.

„Když jsem ale měl dělat film pro děti, dostal jsem strach,“ přiznal Vladimír

RÁNO MÁM
NEURADĚÍ.

VYCHÁZÍ
SLUNCE...

KVĚTINY
VONI...

A LIDI ZAČÍNÁJÍ
ZPÍVAT.

S POROZUMĚNÍM
JIRÁNEK.

Jiránek. „Mám před dětmi velký respekt, protože vím, že poznají každou falešnou čáru, odhalí nepravdu mnohem snadněji než dospělí. Ale protože mám děti rád, tak jsem to zkusil. A nelituji, i když jsem občas z obou králíků notně unavený. Vždyť těch večerníčků bude dvacet šest!“

A to si na mne ještě pan režisér Bedřich vymýšlí věci! Nedávno mi zavolał, abych králíky honem oblékl do džudistických obleků, neboť se v dalším díle budou učít džudo... Oblékání těch neohra- baných zvířátek do džudistických kimon mi trvalo skoro celou noc. Pomohlo mi, že jsem v osmnácti letech z pocitu, že jsem padavka, začal do džuda chodit. Tehdejší zkušeností, být draze zaplacené mnohonásobným otřískáním, se mi moc hodily. Ale stejně to byl kopec práce. Ono je totiž něco jiného kreslit králíky, jak zalévají z konve zahrádku, a něco jiného, když mají s pánem, který je čtyři- krát větší než oni, vyrazit dveře – navíc ještě nějakým džudistickým chvatem!“ povzděchl si Vladimír Jiránek.

Na králíky však nezanevřel.

LOVCI DIAMANTŮ

MARIO BALDI

REPORTÁŽ OD RIO DAS GARCAS — ŘEKY SMRTI

Viděl jsem je na vlastní oči. Celé měsíce jsem se toulal v odlehlých oblastech Rio das Garcas, zvané zde Řekou smrti a pozoroval jsem ty oběti diamantové horečky, garimpeiry, při práci.

Potkával jsem je cestou přes neohostinné pláně Sertasy — hrubé bavlněné poncho přehozené přes ramena, nůž a revolver za opaskem, stará plechová konvice a trochu potravy, to byl jejich celý majetek. Ale z očí jim šásl palčivý žár nedočkavosti.

„Kam jdete?“ ptával jsem se.

Odpověď byla vždy táž: „K Rio das Garcas.“

Ale když jsem se zeptal: „Odkud jdete?“ slyšel jsem jména míst tak rozličných, že to znělo jako adresář světové zastavatelské úrny.

Některí přicházeli od severovýchodu, z Goyazu k Matto Grosso přes státy Maranhão, Bahia a Ceará; mnozí byli z jihu, z Parany, Sao Paulo i od Rio Grande.

Představte si vzdálenost jako z Říma do Berlína, kterou ti lidé musí projít pěšky, v tropickém vedru a v ledových lijavech. Spěchají bosí sta a sta mil, přes kopce a roviny, přes močály a řeky, přes horuké průsmyky, pralesy a písečné náspy, víchlní a bučícím srdcem a horečně svítícíma očima. Předud úspěchu se před nimi vznášejí jako bludička a pomáhá jim snášet všechny strasti a útrapy.

Neboť každý z nich pevně věří, že se mu podaří nalézt legendární Abacaxi Grande, obrovský dýmáček, který ve dne v noci pronásleduje horečkou stravované mozky všech.

Bydlí vají v prudkých bystřinách v narychio postavených panchoch a bambusových stěnami a střechami z palmového listu nebo z trávy. Dvěma je jen nějaká houšně nebo plachta, a přece se málokdy co z chýše ztratí, ačkoliv v ní bývají i diamanty. Víchlní se považují za členy jedné rodiny a spustěná houšně je znamením, že majitel chýše není přítomen a nikdo cizí nesmí vstoupit.

Zařízení je tak primitivní jako celý život garimpeirů. Visuté rohože, trocha nádobí, nějaké nářadí a zbraně. Bedny slouží za stoly a židle.

Otroci na galériách měli lehkou práci u srovnání s těmito lovci diamantů. Nejprve je nutno odkopat břehy řeky a vrstvy písku do hloubky deseti až patnácti metrů, aby se dospělo k ložisku cascalta, kamenitého štěrku, který obsahuje diamanty. Celé měsíce trvá vybírání říčního dna, než se narazí na dýmáček — nosný poklad.

Potom teprve sestupují potápěči v primitivních potápěčských úborech až deset metrů pod hladinu, aby vy-

nesli pytel cascalta. Často jsou divokým proudem bystřiny vtaženi do výmoldů, odkud jim vysoký tlak vody zabráni vystoupit, takže lidé ne zahynou.

Někdy je cascalto od vody vzdáleno. Pak je třeba prokopávat kanály až k nejbližšímu potoku, nebo převážet cascalto za pomoci mezků a volských potahů, či dokonce jen přenášet je v plecháčích na hlavě k řece.

Potom následuje propírání. Štěrky se dávají do lehkých dřevěných misy, nepřilíhají mýdlo, s ním se krouží pod povrchem tekoucí vody. Za nějaký čas je hrubší štěrky odštědivou silou vyházen přes okraj mísy a odplaven. Zbude jen hrstka drobnějšího písku, v němž — jak se horečně doufá — uvělelo i několik malých diamantů.

Je to úmorná práce. Člověk musí stát nahý v ledové vodě. Palčivé slunce mu seče slunce, až se kůže v cérech odlupuje. Stokrát je mísa naplněna, stokrát je vyprána marně.

Tak to jde týdně, měsíce, až snad jednoho dne slabý úpýtl na dně mísy prozradí, že se konečně dostavila malá odměna za pernou práci. Pak se rozlehne nad lesy řev nadšení a bláznivá střelba z revolverů oznamuje do světa šťastný nálezk.

Přítelštno dne se nálezk odebere do nejbližšího města prodat výtěžek své dřiny. Jakmile mu zazvoní v kapse peníze, nastane pro garimpeira čas oslav. Jde od baru k baru, pije, kouří, hoduje, oddává se bezstarostné karbanu a ostatním světským radovánkám. Veselí neutuchá ani v noci. Jsou vypalovány rakety, aby bylo ještě více hluku a slávy.

Pro dopravní obtíže stojí v takovém místě každá láhev piva asi pětkrát více než v ostatním civilisovaném světě. Ale přesto je konzumováno lampaňské a drahé likéry ve značném množství. Garimpeiro musí zapomenout na krápné dny své bezútržité lopoty.

A pak se jednoho rána probudí šťastný nálezk bez groše v kapse. Co mu zbývá? Vráť se a začne zase od začátku. Často si musí vypůjčit i na potřebné nářadí, ale co na tom? Pro toho, kdo propadl diamantové horečce, není tak jako tak vyléčení. Je to nemoc, která zachvacuje tělo i duši.

A jak drahé je přijde jejich pověřivost! Mnohý z nich nechá ležet v písku nalezená zrnka zlata, protože věří, že by už nikdy nenašel diamant, kdyby vzal zlato.

Stalo se, že jeden potápěč na řece Araguaya byl při prozkoumávání říčního dna zachycen mdlobou. Jeho zne-
pokojení soudruzi na břehu

marně očekávali signál, kdy ho mají vytáhnout. Poslali tedy za ním do hlubiny druhého potápěče. Tomu se s vypětím všech sil podařilo vynést druhá nad hladinu. Ihned bylo zavedeno umělé dýchání a po dlouhé námaze byl potápěč zachráněn.

Když se probral z bezvědomí, shledal, že v jeho křeslovitě zatáté pěstí uvízl s bahnem i krásný diamant v ceně 8.000 — milreisů. Ihned se vydal do města, aby jej prodal.

A co se stalo? Sotva dostal vyplacenu kupní cenu, vzal tisícimilreisovou bankovku, nabídl ji do hlavně revolveru a vystřelil ji do řeky Araguaya. Bylo to díky vzdání a odměna božstvu řeky za to, že ho propustilo ze zjeří.

Ale vyskytnou se i jiné příhody.

Jednoho dne jsem přišel s katolickým misionářem, otcem Caesarem, do kterého chýše na noc. Majitel se svou hezkou mulatskou ženou a třemi malými dětmi nás přívětivě uvítal a ihned poprosil otce Caesara, aby provedl oddávku obřad.

Nebyli jsme tím nijak překvapeni, neboť okrajek je tak řídko osídlen a misionářů tak málo, že mohou sotva jednou do roka sloužit v každém městečku má s obstarat všechny zpovědi, oddávky a křty.

Svatobní obřad byl tedy neproděně vykonán. Nevěsta i ženich se tvářili jako v kostele, děti stály kolem jako mládenci a družičky, všechno bylo velmi slavnostní.

Když bylo po oddávkách, oddychl si novomanžel spokojeně a řekl: „Teď už snad nemusím pochybovat o tom, že jsem Mariiným zákonitým manželem, protože se s ní žením dnes po třetí.“

Otec Caesar úžasem oněměl.

Ale bodrý garimpeiro nám to vysvětlil docela prostě.

„První kněz, který nás oddával, byl baptista,“ vykládal. „Nejsme sice baptisté, ale když nebylo nic lepšího po ruce, dali jsme se oddat jím. Druhý, který sem přišel a oddal nás, byl katolík jako my, ale obřad nám zase nebyl nic platný, protože jsme se později doslechli, že to byl podvodník, který se za kněze jen vydával. Velice nás to trápilo, ale nedalo se nic dělat. Děti nám odrůstaly a my jsme stále byli před zákonem svobodní. Představte si proto naši radost, když jste přišel vy, otče. Už dva roky o vás slyšíme, že cestujete tady v okolí. Každý o vás tvrdí, že jste opravdový kněz a katolík. A tak doufám, že teď už ta svatba byla pravoplatná a že se nemusím obávat, že nejsem ženat.“

Inu, říkám to od začátku: těžký je život garimpeirů!

TRILOBITÍ BIFTEK

Bylo to takhle loni v létě, nedlouho po potlachu, či spíše jarmarku, u příležitosti okrouhlého výročí jedné staré osady a moje při této příležitosti šokované nervy zatoužily po klidu a zeleni. A tu koho to nepotkám jako parda Wrecka, a prej: "Údolí děsu dělá v sobotu tlach, neboj, to bude úplně něco jiného než tam, co jsme byli minule, a taky nemají padesátý výročí, ale jen čtyřicátý devátý, a tak tam bude jen pár lidí!"

Prima. Sebral jsem ještě Lišáčka, spočítali jsme nuggety na dráhu, a hurá!

Vyloďme se na Srbárně dle Wreckovo instrukcí - no jo, ale kudy teď? Byli jsme tam poprvé, a podle toho to vypadalo. Nakonec jsme usoudili, že bude mnohem jednodušší najít Wrecka než Údolí děsu, a po čuchu jsme se řítili do zdejší trampovny. Wrecko nikde. Zato způsobilo patričný rozruch, že jsme pili jen limonádu. Několik ctrlých pistolníků si odsedlo, aby vyjádřili svůj odmítavý postoj k našim orgiím.

Osadu jsme nakonec v pořádku našli, přivítali se, s kým se dalo, a na večer jsme absolvovali skutečně dobrý potlach, jaký má být. Jenom ten potlach by zasloužil třístránkový článek, ale já chci vyličit události, které následovaly. Ráno jsme se s Lišáčkem vyhrabali z našeho brlohu, symbolicky jsme se umyli v místním veletoku, nasnídali se /to už nesymbolicky/ a při té snídani dostal Lišáček nápad:

"Hele, Lišáku, tady je to samej zajímavěj šutr, co říkáš, vyrazíme si na trilobity!"

Tak jsem se otázal, co to je, a jestli se to dá jíst. Vyličil mi přesnou podobu trilouše včetně kádrového posudku, a tak jsme nabyli mlhavého dojmu, že je to něco mezi broukem Pytlíkem a Kamenožroutem zeleným. "A jářku," povídám, "pudou z toho dělat bifteky?"

"No, když se ti ho podaří naklepat, tak to může bejt dobrý," Lišáček na to, "jen nezapomeň dát víc cibulky!"

Strhli jsme náš wigwam, rozloučili se s kamarády, kteří už byli rovněž na nohou nebo ještě nešli spát, a vydali se na dalekou pouť v déli asi jeden kilometr do sousedního Skalního údolí. Slunce žhnulo, vo vápencový skály šlo zapalovat Partyzánky /na to ovšem Lišáček v životě nepřijde, protože je abstinent/. Prodírali jsme se vzhůru údolím a cesta byla čím dál neschůdnější. Nakonec jsme narazili na zbořené zéklady snad chaty či něčeho podobného a utábořili se. Vylosoval jsem si přípravu oběda a Lišáček se vydal na obhlídku okolí. Viděl jsem ho pouze šplhat někam do stráně a pak mi ho zakryly koruny stromů. Za půl hodinky, když už to ne pění pěkně vonělo, volám: "Haló, voběd, haló, kde zase vězíš, ty synu lodního kuchaře?" A najednou rachot, ze stráně se kutálí půl tuctu

šutrů jako vopičí hlava a za nima Lišáček, poněkud vteklej.

Říkám: "Co se ti stalo, člověče?"

A on místo odpovědi začal vytahovat z kapes a zpoza košile jeden šutr za druhým a ukazoval mi takový divný broučky na nich, velký asi jako karbanátek v závodní kuchyni a taky tak nezdravý barvy a ohromující tvrdosti. Prohlásil jsem, že bifteky z toho asi nebudou, ale bylo by to hezký na šňůrku na krk, jednak jako ozdoba, jednak by našince při plnoštíhlý postavě nevzal průven.

Po jídle jsem se nechal zlákat k hledání i já. Našel jsem asi tři trilobity a jeden zapalovač rakušák. Na můj dotaz, zda se tyto zapalovače vyskytovaly v době storchorní či prvohorní, mě obdařil můj kolega šutrolog jen zdrcujícím pohledem. Trochu mě to znechutilo a říkám si: "Jdu dolů, zabalím si zatím uzdu." Jenže ouha - jak jsme se tam tak plazili po stráni a obraceli šutérek po šutěrku /bylo jich tam nepočítaně, protože celá stráž byla pokryta čtvrtmetrovou vrstvou štěrku/, dostali jsme se prakticky až pod vrcholek stráně a údolí bylo někde hluboko pod námi. Povídám: "Tohle skončí minimálně pádem držkmo a odchodem domů brekmo."

Taky jo. Při prvním pokusu o sestup se mi pod nohama udělala lavina a nesla mě několik metrů. Pak se zastavila a za chvíli mě nesla jiná. Bylo to veselejší, než cestování s Čedokem, ale mně do smíchu stejně nebylo. Zastavoval jsem se totiž pouze o nějaký ten polouschlý strom nebo vyčnělé skalisko.

Poslední lavina mě nakonec vrhla do kýženého údolí, téměř rychlostí kulky z kulometu Maxim /nikoliv Gorkij/. Zanechal jsem po sobě menší kráter. Dlouho mi nebylo zrovna do zpěvu, protože jsem byl perfektně naklepanej, skorát na pánev. Úplnej biftek.

Když jsem tam pak ležel dole pohodlně rozvalenej na spacáku a s vyklepanou startkou v koutku, bylo mi jasné, že jsem doplatil na jedno krásný přísloví - Kdo jinému jámu kopá... Chtěl jsem naklepat

trilobity, a oni naklepali mě. Nebo přesněji jsem se naklepal já o ně.

Když jsme se večer ubírali ke staničce Pacifiku, neslo se krajem moje jaderné proklínání, dopadávající na hlavu našeho osadního adepta vědy šutrologické, a mísilo se v dáli s pravidelným klepotem pivního kompresoru z útulné trampovny u převozu.

L i š á č e k

■ Jorge de Lima

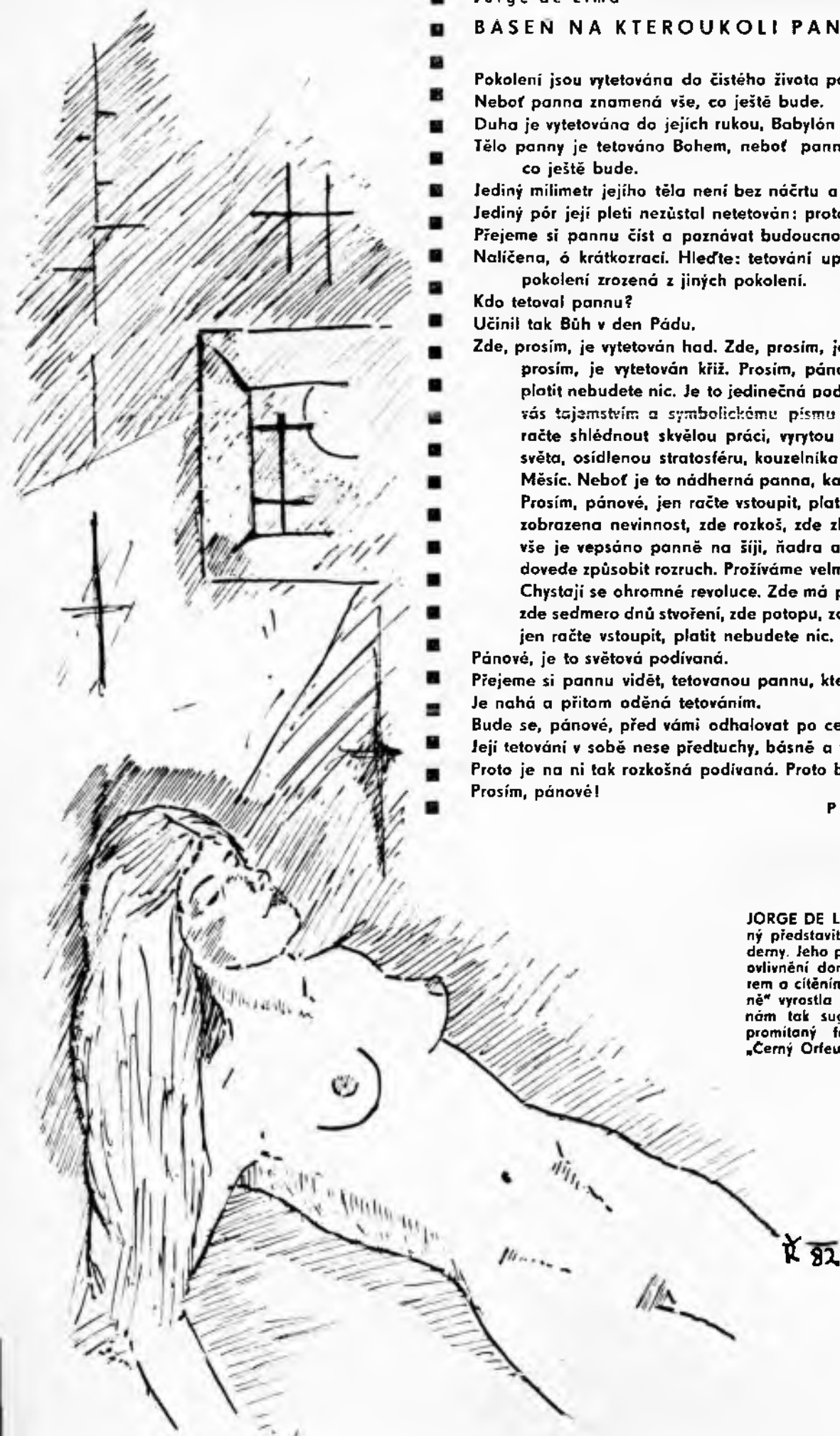
■ BÁSEŇ NA KTEROUKOLI PANNU

- Pokolení jsou vytetována do čistého života panny.
- Neboť panna znamená vše, co ještě bude.
- Duha je vytetována do jejích rukou, Babelón na jejích pažích.
- Tělo panny je tetováno Bohem, neboť panna je semenem všeho, co ještě bude.
- Jediný milimetr jejího těla není bez náčrtu a plánu do budoucnosti.
- Jediný pór její pleti nezůstal netetován: proto je panna tak krásná.
- Přejeme si pannu číst a poznávat budoucnost: všimněte si, že není Naličena, ó krátkozraci. Hleďte: tetování uprostřed jiných tetování, pokolení zrozená z jiných pokolení.
- Kdo tetoval pannu?
- Učinil tak Bůh v den Pádu.
- Zde, prosím, je vytetován had. Zde, prosím, je vytetován anděl. Zde, prosím, je vytetován kříž. Prosím, pánové, jen račte vstoupit, platit nebudete nic. Je to jedinečná podívaná, pánové. Naučíme vás tajemstvím a symbolickému písmu až po ómega. Prosím, račte shlédnout skvělou práci, vyrytou do těla panny: dějiny světa, osídlenou stratosféru, kouzelníka Tin-Ka-Lu na cestě na Měsíc. Neboť je to nádherná panna, každý se může přesvědčit.
- Prosím, pánové, jen račte vstoupit, platit nebudete nic. Zde je zobrazena nevinność, zde rozkoš, zde zločin, zde dobrota a to vše je vepsáno panně na šíji, nadra a tváře. Takové tetování dovede způsobit rozruch. Prožíváme velmi vážné chvíle, pánové. Chystají se ohromné revoluce. Zde má panna vytetováno moře, zde sedmero dnů stvoření, zde potopu, zde smrt. Prosím, pánové, jen račte vstoupit, platit nebudete nic.
- Pánové, je to světová podívaná.
- Přejeme si pannu vidět, tetovanou pannu, kterou tetoval Bůh.
- Je nahá a přitom oděná tetováním.
- Bude se, pánové, před vámi odhalovat po celá tisíciletí.
- Její tetování v sobě nese předtuchy, básně a tajemství.
- Proto je na ni tak rozkošná podívaná. Proto budete uchvázeni.
- Prosím, pánové!

■ Přeložil Jiří Němec

JORGE DE LIMA (1898–1953) – výrazný představitel brazilské básnické moderny. Jeho poezie nese zřetelné stopy ovlivnění domácím černošským folklórem o citěním. „Báseň o kterékoli panně“ vyrostla z této živné půdy, kterou nám tak sugestivně ukázal nedávno promítaný francouzsko-brazilský film „Černý Orfeus“.

J. N.

„Zdeňkúúú... I Irenóóó...!
Volání se k nim prodíralo z veliké dálky, celé roztrášené o kmeny rozřhaveného lesa.

Pohlédli na sebe, zastavili se a naslouchali, dokud se ozvěna neztratila v mlázi na vrcholu kopce. Potom se opět, ruku v ruce, vydali opačným směrem, než ze kterého k nim dolehly hlasy kamarádů.

„Už to není daleko,“ řekla, „a je to tam báječný. Taková komůrka. Nikoho by nenapadlo, že tam něco je; a zatím je tam ta komůrka.“

„A hříbky tam jsou?“

„Uvidíš.“

Děvčeti mohlo být asi šestnáct, chlapci možná o něco méně. Měl pěkné, pružné tělo a tvář, která dávala tušit budoucí mužné rysy. Kráčeli po okraji paseky, nad hlavou se jim v mírném vánku pohybovaly větve uzlovatých borovic a pod nohama jim praskaly rozčepýřené šišky. Les voněl smolou a nad pasekou se tetelil rozřhavaný vzduch.

„Ty,“ řekla, „nemohl bys tu ještě pár dní zůstat?“

Zavrtěl hlavou.

„Do konce prázdnin je přece ještě hromada dní.“

„Přijedou naši,“ řekl. „Budu muset s nima...“

„Škoda... Právě teď, když bys věděl o té komůrce...“

Pokřčil rameny. Na okamžik ji pustil, aby si vyndal z boty jehličí, a pak, když s tím byl hotov, ji opět vzal za ruku. Když se tam dole v lese chytila jeho dlaně, vyvolalo to v něm zmatek, ale teď už to bylo jiné, teď mu byla velice příjemné držet její ruku ve své. Vyzařovalo z ní jakési teplo, které v něm rozehřívalo něco, co si nikdy předtím neuvědomil, cosi hluboko uvnitř jeho bytosti. Bylo to krásné a zároveň děsivé a strašné.

Přitahovala ho jakýmsi silným, dosud nepoznaným kouzlem... již od té chvíle, kdy ji před deseti dny poprvé spatřil. Současně se jí bál, ne jí samotné, ale toho, co s ní souviselo, co v něm probouzelo, o čem tušil, že to přijde, o čem věděl, že je tomu blíž každým okamžikem stráveným v její blízkosti. A teď to přicházelo, drželi se za ruce a on nechtěl, a zároveň toužil, aby to přišlo. Nikdo je nemohl slyšet, ale přesto spolu hovořili stále tišeji.

„Zdeňku...?“

„No...?“

„Už jsi dal někdy děvčeti pusů?“

Neodpověděl hned.

„Dal...?“

„Ne,“ řekl.

„A mně... Dáš...?“

Podíval se na ni a přikývl. Byl velice překvapen, že to udělal, tak rychle a bez rozmyšlení, zdálo se mu, jako by to za něho udělal kdosi jiný, jako by to jeho hlava udělala sama od sebe.

Zastavila se, zavřela oči a nastavila mu rty.

Věděl, že to tak udělá, viděl to už stokrát ve filmu a v televizi. Nemotorně se dotkl jejích rtů. Potom šli dál a on nedokázal myslet na nic jiného, než na to, že ji políbil.

Zastavila se před houštinou smrkového mlázi, těsně pod vrcholem kopce.

„Tady je to,“ řekla. „Budeme muset... po kolenou... Jinak to nejde.“ Začala si rozepínat sukni. „Je nová. Strašně bych dostala, kdybych ji roztrhla.“ Spustila sukni k zemi, shýbla se pro ni a složila ji do košíku na houby. „Dívej se za mnou.“

Klekl si, jako ona, do mechu a následoval ji po čtyřech šerem houštiny. Před očima mu svítily její nohy, vlnily se a pohybovaly a přitmi houštiny vonělo tajemnou vůní jehličí a hub. Leště nikdy nic podobného nezažil. Točila se mu z toho hlava.

A pak byli najednou z houštiny venku.

„Co tomu říkáš?“ zeptala se.

Bylo to několik čtverečních metrů hebké trávy, obklíčených smrččinou.

„Bezvadný,“ řekl. Přelétl očima palouk a pak se opět podíval na její nohy.

Viděla ten pohled.

„Libím se ti?“

Kývl.

„Dáš mi ještě pusů?“

Políbil ji a ona ho objala pažemi kolem krku a přitiskla se k němu. Položil ji dlaně na boky. Měl pocit, že je unášen pohybem, který nemohl a ani nechtěl zastavit. Ten pohyb se zrychloval a kdesi nedaleko byl hrozivý jícen viru.

„Pohlád mne.“

Dotýkal se jí rukama, potřísněnými lesní prstí.

„Tady mne pohlád... Libí se ti to?“

Libilo se mu to čím dál tím víc. Bylo to hrozné a krásné.

„Tady...?“ zkusil se jí zeptat.

„Taky...“

„A tady...?“

„Kde chceš. Všude...“

A opět se k němu přitiskla a políbila ho.

Její ústa byla měkká a vlhká a polibek mu zkrátil dech a roztrásl ruce.

„Ireno...“

„Co?“

„Já...“ nevěděl, co jí vlastně chtěl říct.

Ve spáncích mu bušila krev.

„Co chceš? Řekni.“

Počínal si nejasně uvědomovat, proč ji oslovil.

Viděla jeho zmatek a tím víc naléhala.

„Musíš mi říct...“

Pohlédl ji do tváře. Stále se usmívala, stále byla velice krásná, ale teď se mu najednou zdálo, že už to není ten úsměv co dřív, bylo v něm cosi navíc, co ho uráželo a popouzelo. I oči toho měla plné, i hlas, celá teď vyzařovala záblesky jakési vítězoslávy a radosti z převahy, která byla nesnesitelná.

„Tak mluv... Slyšíš... Co chceš...? Nestyd' se... Chci, abys to řekl... Jak to mám vědět, když to nechceš říct? Řekni to... Co chceš...?“

„Sbírat houby,“ řekl za něho kdosi jiný.

Pustila ho. Úsměv na její tváři pozvolna vyhasínal a zorničky jejích očí se počaly stahovat.

„Cože?“

„Sbírat houby,“ opakoval, protože teď už jinak nemohl; vykořeněný jako dosud nikdy v životě, protože toužil ji těmi slovy zasáhnout a zároveň mu toho bylo nesmírně líto a přál si, aby to byl nikdy nevyslovil.

Zrudla.

„Pitomčel“ vykřikla.

„Ireno!“

„Pitomče pitomál“

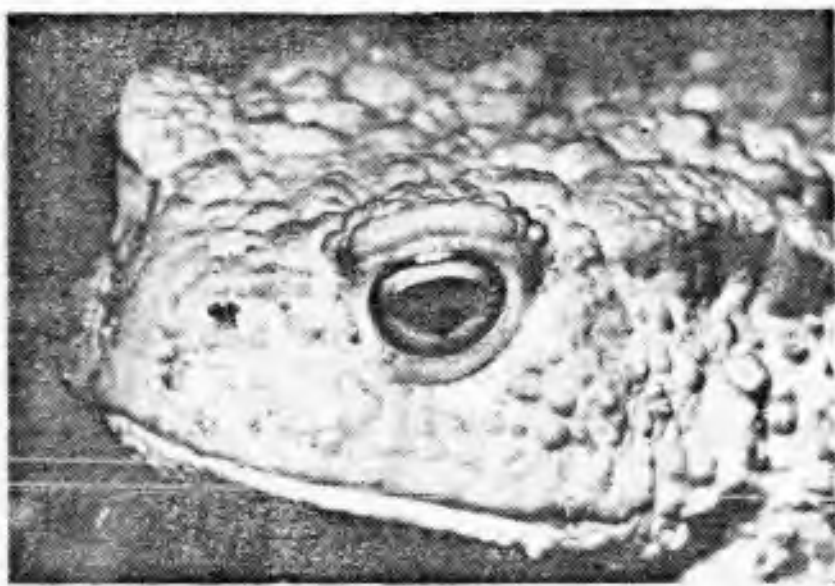
Z očí jí vytryskly slzy. Vyrvala z košíku sukni a počala se kvapně oblékat. Tiše vzlykala.

Bylo mu také do breku.

„Ireno...“ chytil ji za ruku.

„Nesahej na mne!“ štítivě se mu vytrhla. Sebrala košík a s hlasitým pláčem, který už nedokázala zadržet, se vrhla proti stěně houštiny.

Snad to byla právě ropucha, s odpuzujícím masivním tělem posázeným četnými bradavkami, která způsobila, že se člověk od pradávna štítí žab. Už v pohádkách slyší děti, že netopýr, pavouk a ropucha jsou stálými pomocníky ježibab. Středověké myšlenky, vzniklé na základě „tajemného“ nočního života zvířete se tradují a způsobují smrt ropuch i v naší době, kdy se podstatně změnila znalost o tomto neškodném tvorů. Zblízet ropuchy je čin opravdu trestuhodný, protože v naší krajině mají vlivem civilizace existenční problémy. Člověk, který je schopen zabíjet tuto „ošklivá zvířata“ by si měl uvědomit, co ropucha nalapá za jednou noc různého nepřijatelného hmyzu a jeho larv, nebo v zahradách slimáků a dešťovek. Pak by na ni určitě ruku nevztáhl. Nestočí ovšem chrání jen samotnou žabu před zlými lidmi a jejich tmářskými předsudky, ale je především třeba zachovat a zabránit rušení malých vodních nádrží, kde se tyto užiteční ži-

Ropuchy obecně

vočíchové shromažďují z širokého okolí k rozmnožování.

Ropucha obecná je naší největší a současně nejmenší žabou. V literatuře se uvádí, že největší jedinci měří přes dvacet centimetrů. Na druhé straně, pokud najdete po přeměně pulců žabku o velikosti pouze pět až osm milimetrů, pak to může být jediné ropucha obecná.

Čeled ropuchovitých (Bufonidae) je na celém světě reprezentována více než čtyřicetapadesátí druhy. Největší počet — dvěstěpadesát druhů má rod ropucha (Bufo), který je u nás zastoupen pouze třemi druhy.

Místo zimního úkrytu a teplota vzduchu rozhodují o tom, kdy se na jaře ropuchy objeví. Zpravidla to bývá po déle trvajícím pevném přezimání, kdy se vody zbaví ledového příkrovu. Tehdy ropuchy opouštějí úkryty a stěhují se do vody. Tah ropuch k vodě probíhá většinou v noci. Panují-li noční mrazíky nebo klesne teplota vzduchu pod tři stupně C, putují ropuchy ve dne. Někdy vlivem ochlazení tah na další dobu ustane. Délka cesty, kterou ropuchy urazí, závisí na vzdálenosti zimoviště od vodní nádrže, kam se stahují žaby i z okolí několika kilometrů. V případě jediné vhodné nádrže v celé oblasti, je znám masový tah tisíců ropuch. Proto lehkomyslné zničení těchto lokalit ovlivní na velkém území nejen populaci ropuch, ale i jiných obojživelníků. V zahraničí jsou významné lokality obojživelníků přísně chráněny a v době tahu jsou dokonce silnice, které vedou podél nádrže, v nočních hodinách uzavírány. Jinak by hrozilo, že stovky ropuch skončí život pod koly automobilů.

Již při suchozemské cestě za vodou mají samci zájem o své protějšky. Někdy je nalezneme přichycené na putujících samičích. K rozmnožování vyhledávají ropuchy zpravidla stojaté vody. Na hloubce pokud není příliš velká, pravděpodobně zvlášť nezáleží. Nevyhýbají se ani pomalu tekoucím vodám, protože je běžně nacházíme v odvodňovacích kanálech v polích.

Průběh rozmnožování závisí především na teplotě vody. V nížinách se odehrává většinou koncem března a v první polovině dubna, ve vyšších polohách se čas námluv protahuje až do května.

Ovulaci samic opět ovlivňuje také teplota vody. Hromadně dochází ke kladení vajec, jakmile přestoupí deset stupňů C. Potom se všechny samice v nádrži vykladem během tří až pěti dnů. Je zajímavé, že spárené samice se v nádrži stahují pouze do několika míst a zde dochází ke kladení vajec. Všechna vejce jsou vykladena samiči během několika hodin ve dvou tenkých šňůrách o průměrné délce čtyři a půl metru. Složená vejce tvoří dvacet pět až padesát procent objemu těla samice. Jejich počet závisí na velikosti samice. Udává se, že na jeden gram živé váhy vyklade samice padesát tři až osmdesát jedno vejce. Celková snáška samice obsahuje tisíc dvěstě až devět tisíc sedmset vajec.

Při teplotě vody osmnáct až dvacet stupňů C opouštějí tři až čtyři milimetry dlouzí pulci vaječné obaly již po třech dnech po vykladení. Celý jejich vývoj, závislý na teplotě a úživnosti prostředí, trvá šedesát pět až devadesát pět dní. Před proměnou dosahují maximální délky dvacet pět až

třicet dva milimetrů. V nížinách se první mladé žabky objevují koncem května a začátkem června. Tisíce žabek hromadně opouští vodu a táhnou od ní, již v šesti týdnech měří dva centimetry a na podzim okolo tří centimetrů. Koncem druhého roku života mají čtyři centimetry. Samci dozrávají ve třetím, samice ve čtvrtém roce života. Ropuchy se mohou dožít čtyřiceti let.

Aktivita ropuchy obecné závisí na věku a stupni pohlavní zralosti. Mladé žabky a neozrádlí jedinci jsou aktivní i přes den. Pohlavně zralí jedinci vykazují celodenní aktivitu jen v době jarního putování, při rozmnožování a pak při podzimním tahu v druhé polovině září, kdy hledají místo k zimování. Na potravních lokalitách, kde zůstávají asi pět měsíců, jsou dorostlé ropuchy aktivní hlavně v noci. Ve dne se objeví vzácně za deště nebo krátce po něm, když byly jejich úkryty vyplaveny vodou. Den přečkávají v norách hlodavců, pod kořeny, kmeny, hranicemi dřeva nebo v hospodářských objektech. Potravou ropuchy jsou především bezobratlí živočichové s noční aktivitou: stěvlíci, housenky, larvy, slimáci a pavouci. Uloví i malé obratlovce. V jejich žaludcích byly zjištěny jak žaby (rovněž i ropuchy), tak i malé ještěrky, užovky. Velká samice chytí a polkne i dorostlého hraboše.

Hlavním místem výskytu je les, kde je převládající žábou. Jinak žije v různých biotopech. Domovem jsou jí nejen křovinaté terény, ale i sady, louky a obdělávaná pole. Nechybí ani v příměstských oblastech. Nenajdeme ji pouze na lokalitách příliš suchých, kde by mohly uhynout.

Do zimního spánku upadají ropuchy obecné v polovině října. Často zimují hromadně i s jinými druhy žab v rozmanitých zemních děrách a norách nebo i v sklepech domů. Vzácně přezimují někteří jedinci i v tekoucích vodách. Jsou rozšířeny v celé Evropě.

Ing. Josef Hlášek

POŽÁR

Byl jeden z těch horkých dnů, kdy slunce vysušuje nejen prameny a potůčky, ale také hrdla trampů. A tak se stalo, že před jednou hospůdkou sedělo na zemi pár trampů, v ruce půllitr s pivem.

Kdo ví, kolik piv by ještě vypili, kdyby je nebyl upoutal hlasitý vzrušený hovor hajného s nějakým mužem s motykou. Z útržků rozhovoru vyrozuměli, že někde hoří. Nedalo jim to a začali se o požár zajímat. Dozvěděli se, že nějaký "táborník" si udělal na mýtině, plné suchého dřeva a klestí, oheň - a teď ta mýtina skoro celá hoří... Jestli se něco neudělá, začne hořet les. Ale to už jim říkal hajný po cestě. Na mýtině plameny šlehaly až ke korunám zbylých bříz a buků a okolo byly hromady žhavého popela. Na některých místech na okraji už oheň olizoval kmeny prvních stromů, doutnaly pařezy a hořelo spadané jehličí a listí. Bylo třeba co nejrychleji obkopat ohrožené místa. Ale čím? Tou jedinou motykou?

Dva kluci se rozeběhli na kopec, na kterém stála chata. Před chatou lelkovali turisté v bílých košilích. Stáli, dívali se na hořící mýtinu a říkali - ha ha ha, hoří!

Když se jich špinaví a zpocení trampí ptali na nějaké lopaty, setkali se s nechápavými pohledy a výsměchem. Ale naštěstí se jim na neďalekém staveništi podařilo ukořistit zapomenutou lopatu.

Začal úporný boj s ohněm. Jedna motyka a lopata byla málo, a tak se kluci snažili zachránit les holýma rukama. Hajný sehnal ještě tři další muže a mýtinu si rozdělili. Požár byl pomalu ale jistě zdoláván. Plameny přestaly šlehat, zbylo jen doutnající, horké spáleniště. Najednou, kde se uzal tu se uzal, objevil se příslušník VB. S rukama v kapsách dával hajnému rady a křivě se přitom díval na trampy. Na jiném místě se zase objevil tlustý pán a zuřivě fotografoval usilí hajného a trampů. Pak se přiblížili jiní muži, kteří oznámili, že povolání požární sbor se nemohl dostavit, protože se právě konalo jedno z četných hasičských cvičení.

A pak si už nikdo těch špinavých, zpocených a začouzených trampů nevěšmal. Vrátili se pro své usárny a odešli.

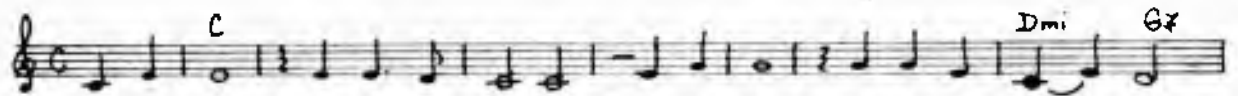
L a s s i e

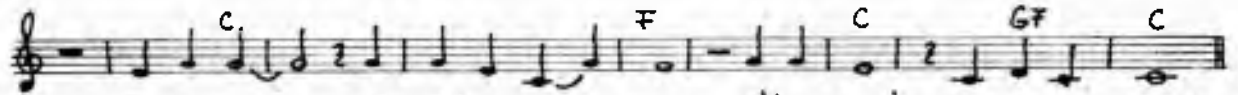
NEČEKEJ, AŽ PŘIJDĚ RÁNO

(When the Stars Begin To Fall)

SPIRITUÁL /
PŘEŠETLÁK

1. Ne-če-kej, až při-jde rá-no, ne-če-kej, až při-jde rá- no,

ne-če-kej, až při-jde rá- no, dál-kou sám se vy-dat máš.

2. Jen Pán ví, jak rány pálí...
dálkou sám...
3. Černá tma, i kůže černá...
dálkou sám...
4. Hvězdná noc je tvůj druh blízký...
dálkou sám...
5. Pospicháš a nejsi zdalejší...
dálkou sám...
6. Výstřel zní, tvůj dny se krátí...
dálkou sám...

SOUBOJ

HERBERT
W. FRANKE

Bal vběhl do lesa, jeho útěk však byl jen fintou. Měl pocit, že se svému protivníku vyrovná. V trnitém křoví neznámých rostlin se pohyboval jen pomalu vpřed, ale brzo našel světlinu jako stvořenou pro svůj záměr. Přeběhl ji a ukryl se v houštině.

Také pro Cobrichta to byla cizí planeta. Ale cítil blízkost svého protivníka a neohlížel se na neobvyklou podobu svého okolí. Nezbáje bodlin keřů fítil se za svým mechanickým slidičem, který běžel po stopě.

Když vyběhl na paseku, spatřil v protilehlém křoví záblesk. Stiskl páku svého obranného agregátu a vytvořil před sebou gravitační štít – právě včas, aby zachytil raketovou střelu. Bal vyslal negativizující úder, aby neutralizoval štít. Právě na to Cobricht čekal, jakmile byl prostor mezi nimi volný, vystřelil pozitronový blesk. Štiplavý dým vystoupil z místa, kde se krčil Bal. Ale hořelo jen křoví – Bal stačil včas svést výboj do baterie. Nezkřivilo mu to ani vlasek.

Okamžitě přešel k protiúderu. Jeho tepelný emitor proměnil půdu před Cobrichtem ve žhavé dýmající louži. Cobricht však obětoval svého mechanického slidiče, který svedl záření na sebe a ve zlomcích vteřiny shořel. Potom namířil na Bala hlavěň svého dematerializátoru. V okruhu čtrnácti metrů okolo jeho protivníka zmizelo křoví. Bal se chránil vibračním pancířem a zaútočil nyní proudem anionů. Ale Cobricht proti nim vyslal kationy. Mezi nimi

vznikla žhnoucí, rachotící, vibrující stěna. Bal zesílil proud a blýskající zóna se pohнула směrem ke Cobrichtovi, ten však vystupňoval sílu svého proudu až k maximumu. Aby odvrátil nebezpečí, musel Bal následovat jeho příkladu.

Chvilí narážely nepředstavitelné energie na sebe, hřmotily a posunovaly se sem a tam. Uvolňovaly se obrovské teploty, šlehaly jazyky výbojů, kroužící proudy vzduchu vytvářely víry, v nichž stoupaly do výše kusy trávy, hlíny a písek.

Balův agregát se začal vyčerpávat dříve. Ručičky číselníků klesly až k nule, žhnoucí stěna se blížila k němu, pomalu, ale nezadržitelně. Bal sáhl po atomovém granátu, který pro tento případ nosil vždycky s sebou. Stačil k tomu, aby jeho protivníka, jeho samého a celé okolí na ploše šestnácti čtverečních mil srovnal se zemí...

Katunga, který seděl se svou foukačkou v koruně stromu, viděl, jak ohnivá stěna klesá a jeho bušící srdce se trochu utišilo. Vrhel pohled na své lidi, kteří seděli rozdělení v piniích, a vyrazil pronikavý bojový výkřik. Krupobití jedovatých šípů se sneslo dolů a probodalo oba protivníky jako jehelničky.

Granát se skutálel k zemi. Explodoval až o dvacet let později, když Katunga, který si ho odnesl jako trofej, náhodně nastavil správnou číselnou kombinaci, čímž ho odjistil. Kráter je viditelný dodnes: západně od Drakenova pohoří v Basutsku, v jižní Africe. Basuto je výraz v řeči bantu a znamená „Úder démonů“.

*Z knihy: Der grüne Komet
přeložil Karel Trinkewitz*

PRO POKROČILÉ

- 1/ Rudá záře nad lesem značí: a/ Červeníček na vandru
b/ lesní požár
c/ nedaleko je Kladno
- 2/ Wabi Ryvola je: a/ finský prezident
b/ trampský písničkář
c/ značka importované kontušouky
- 3/ Jitrocel je: a/ zvláštní přírodní úkaz, kdy jitro trvá celý den
b/ léčivá bylina
c/ hlavní ženská hrdinka románu Postrach prerie /čti "Džitroukl"/
- 4/ Tramp, ukrývající ve žracíku slepici, je:
a/ ničema
b/ hladový člověk
c/ člen Spolku pro ochranu zvířat
- 5/ Kytara slouží: a/ k pádlování
b/ k provozování ušlechtilé hudby
c/ Houlouí /aj./ k likvidaci nepohodlných jedinců
- 6/ Smrk je: a/ vulgárně "soumrak"
b/ jehličnatý strom
c/ taková blbá ryba
- 7/ Co je největší trampovou chloubou?: a/ svazek camrátek na hrudi
b/ čisté nohy
c/ obytný přívěs
- 8/ Sedmnáct dní je: a/ doba oběhu Slunce okolo Měsíce
b/ trampská píseň
c/ rekord v trampské soutěži "Čisti denně chrup"

Správné odpovědi se ukrývají pod písmenem - b/.
Za každou si počítejte tři body.

Pokud se výsledek shoduje s datem, kdy pořádá Vaše osada potlach, jeďte tam, budete určitě vítáni.

/Tapi/

Není vkus jako vkus.

Někdo se chloupky líbí,
jiný je zas rád nevidí.
Lehká pomoc však tu je
»DEPILAS« se jmenuje.

Zejména teď, kdy se
nosí dleňky bez pun-
čoch, musí chloupky
prýč. DEPILAS je od-
straní rychle a spolehlivě.
Na skladě v lékárnách,
drogeriích a parfumeriích. Vy-
rábí Vítek, Praha, Vodičkova 53.

8818

Od úst k ústům zpráva
jde: Proti kuřím okům

„PRYČ S NĚM“

5051

bojuje!

Přípravok „Pryč s ním“ na kuř-
íka a tvrdou kůži dostanete v lé-
kárnách a drogeriích v krabičce.

Kytičkou dáváte své srdce - proto darujte
vkusnou kyticíku

od Spilky ku každé příležitosti.

Květinová síň, Praha XII.,
Schwarzbachova 49. Telef. 514-62.

987

Štěstí v dětech není již nedosažitelným cílem; často jest větší
dávka vitamínu E účinným pomocníkem.

Z archivu Tropfenwerke Köln-Werk.

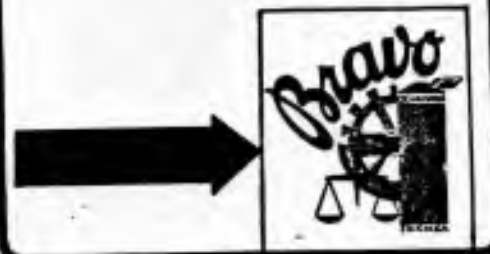
Maminčko zláta

potřebuji šatečky a ty máš v šatníku tolik věcí,
které jsi nenosíš. Přihlas se u našeho drogisty
do bezplatného kursu o přeměnování a od-
ličování šatů. Za každých 6 hodiny, které
v kursu strávíš, poznáš, co vše a jak mi můžeš
přebarvit a upravit; převěděl se, jak je to
snadné a že opravdu nemůžeš nic pokazit.
Budeš mít radost, až uvidíš, že takové šatečky
mně sluší jako nové. Prosím, jdi ještě dnes,
aby kurs nepřerušovala. Naš drogistu ti vřetko
poví a vyplní si tvoji přihlášku. Děkuji ti, moje
zlatá maminčko.

1983

Pamatuj si hlavo: jen výrobky

Čistí se snadněji - speciálními čistidly!

Každý sedlák má svůj grunt, každá láhev má
svůj „špunt“. A každá špina má své čistidlo!
Na mytí van, umyvadel, kachlíků a přiborů
je SPECIALISTOU prášek „ANO“, na čidění
kovových předmětů je SPECIALISTOU „KLIKOL“.

HELLADA

Rychle G Hmi C G Hmi C
 Zbývá už je-nom pár dní za-se ně-keo od-jí-ždi ně-kam da-le-ko to zneš-ja-koj-pak
 G G D Refrain C G Emi
 pta-ní? Kaž-dej va-mí... Dál dál kla-pot kol te-mnou no-čí ti-chem zní těž-
 Ami Emi D C G
 ký je lou-že-mí, když ú-sta o-ně-mí, dešť ti zpí-vá...

ROZLOUČENÍ NA DVA ROKY

SIMON & GARFUNKEL
český text REŠETLAK

Každý z nás to dobře zná
tahle cesta ze země
po dva roky nepovede k vandrování

Ref.: Dál, dál...

2. No tak neváhej a běž,
na cestu ti padá dešť
jeho kapky potěší jak rosa bledá.
kouření je vždycky zlý,
ale není poslední
za dva roky skončí tvoje píseň šedá!

Ref.: Dál, dál...

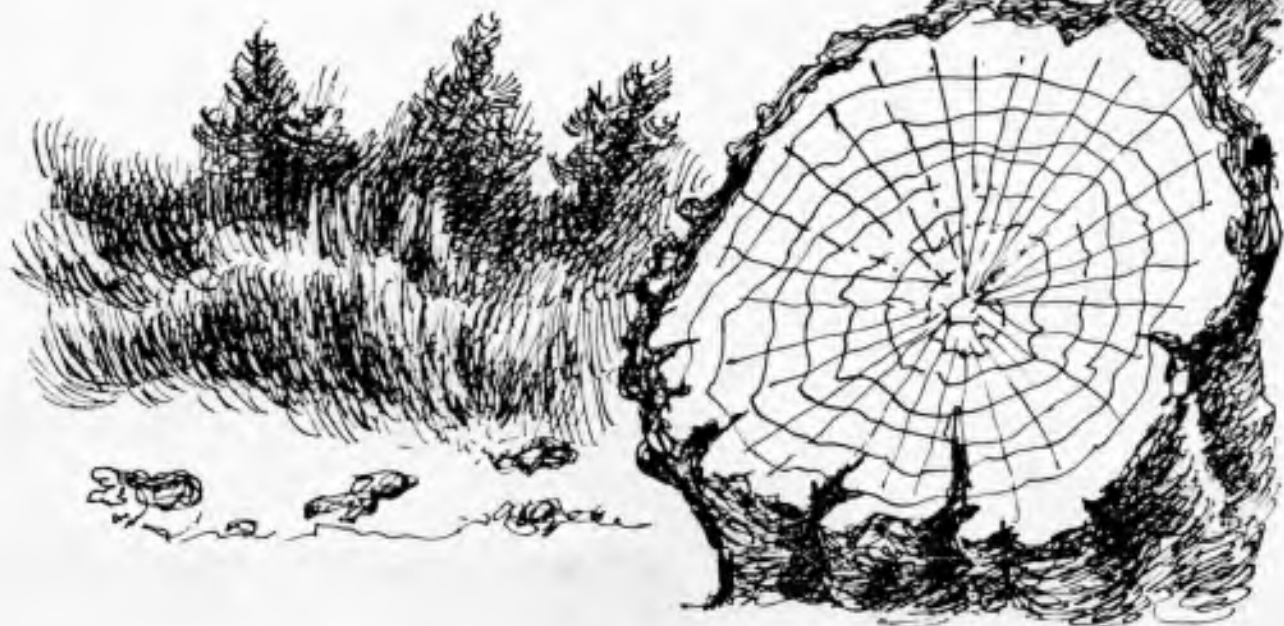
3. Jednoho dne ozáří
kapky deště na tváři
neobyčejný den sedmistý třicátý...
Jistě přijedeš, a rád,
budem zase vandrovat,
dobřej kamarád nám k osadě se vrátí!

Ref.: Dál, dál...

STEZKY ZVĚŘE

V prostorách nocí
sražení vlastní slepotou
hledáme stezky zvěře.
Neviditelná stébla trav
klanící se zemi.
Marně se ženeme temnou houští
ve snaze najít
už konečně ten pramen,
kam v horečnatých nocích
chodí pít zvuky lesa.
Nikdy ten kout nepoznáme,
kam se chodí modlit zvěř.
Tenhle kout nesmí být znesvěcen
naším lidským hrdinstvím,
pachem měst a našich podivných mozků.
Jenom ten,
kdo dokáže žít jako vlk
a mít něžný pohled laně,
smí poznat oltář lesa.
Ale o modlitbách,
které je tu slyšet,
sám hovořit nikdy nedovede.
Protože jazyk lidský
je příliš nedokonalý
a ostatní smysly tak málo,
málo schopné.

- Jenka -

LONG-HOBO- BIFTEK

Pro ty, kteří neumějí anglicky: Long znamená dlouhý. Hobo překládáme jako ryvola - který z bratří Ryvolů je dlouhý víme všichni. Biftek je naklepané osmahlé maso. Celý název by se tedy dal přeložit do češtiny volně jako: "Dlouhý, osmahlý a naklepaný Wabi Ryvola."

(KUCHAŘSKÁ RECEPTURA OHROMUJÍCÍ DELIKATESY TRÁTOVÝCH DOBRODRUHŮ)

POTŘEBY: 2 vlaky,
1 a více domorodců,
něco, nejlépe cokoliv /v krajním případě i maso/,
množství dle úvahy - spíš víc než méně,
nehašené vápno - 1 houl /houl je jednotka zavedená novou měrovou soustavou, odpovídající zcela přesně zastaralé a nevyhovující jednotce 1 hrst/,
toaletní papír nebo plátek Totem,
1 hřebík,
1 smetáček,
1 vrtačka,
a jiné běžné trampské potřeby.

NÁKUP: V pátek odpoledne cestou na nádraží zajdi k řezníkovi a zep-tej se, jestli něco maj. Kdyby náhodou měli, začni se vyptávat na vo-blíbený trampský masa flaksou a koninou počínaje. Kdybys měl smůlu a měli jen libový hovězí, tak ať je to aspoň ze stoletý krávy. /Jo, Ře-šetláku, mletý nebrat!/ Kdyby řezník neměl nic, prober popelnice. Os-tatně - praví gurmáni vypouštějí řeznictví rovnou!

DOPRAVA: Materiál - říkejme mu maso - hoď na zem a dokopej na nádraží. /Slabší povahy, jako např. Řešetlák, ho můžou táhnout za sebou na špa-gátku./ Tam ho strč navrch do žracáku, poplivej ho pro štěstí a na-stup do vlaku bez jízdenky. Vyber si ten, ve kterým bude svalnatej konduktér. Až přijde, řekni mu, že nemáš jízdenku, a svůj žracák mu otevři drze do očí. Jak ten hnus uvidí, naštve se a prohodí tě vo-kýnkem do lůna Matky Přírody.

PŘÍPRAVA: Vstaň z lůna a po inventuře svejch kostí zjisti od domorodců, za jak dlouho jede další vlak. Maso očisti od bulvární špíny o vegeta-ci v pangejtu. Kopřivy všechno špatný spálej! /Vzpomínáš, Řešetláku?

Ríká to i tvoje babička! Asi 30 minut před příjezdem vlaku oblož kolejnici v délce jednoho metru dřívím a zapal ho. Po dvaceti minutách oheň rozkopej. Na smetáčkem pečlivě očištěnou kolejnici, do které sis na jednom konci ohniště předem vyvrtal díрку, zajisti do této hřebíkem jeden konec masa proti posunu. Surovinu napni po celé délce rozžhavené koleje a hojně zasyp nehešeným vápnem. Následující reakci nevěnuj pozornost, drž materiál natažený a vyhlížej vlak. Když je nablízku, klid se! /A nezapomeň pustit to maso, Rešetláku! / Projíždějící souprava naklepe připravovaný biftek do zarážející vláčnůstí a délky. Po tom, co poslední vagón opustí odlehlejší konec potraviny, /vzdálenost je přímo úměrná celkové váze vlaku a množství připravovaného materiálu/, vrať se k trati, uvolni jisticí hřebík a oviň specialitu na levé předloktí. Samovolné okořenění vlakovými okujemi lze libovolně vylepšit. Long - h o b o - b i f t e k j e h o t o v ! ! !

SERVÍROVÁNÍ:

Konzumuje se dlouho a za tepla. Servíruje se v na strom zavěšeném starém kýblu s dřevým dnem, kterým je vyveden konec lahůdky, který do sebe soukáš. Zbytek, stočený v klubo, si snáze udrží teplotu. Toaletní papír nebo plátek Totem dojdou využití později.

POZNÁMKA:

Zkoušel jsem to kus za Osovem, ale nechal jsem doma hřebík a vrtačku. Z klacíku mi to urvala hned mašina, takže nevím, jak to chutná. Napište mi! . . . Jo - a ta lokálka potom spadla z nevobjasněnejch důvodů z kolejí kus před Hostomicema. A vod tý doby jezďej už i na trati Zadní Třebáň - Lochovice ty vošklivý nový tramvaje...

Nepsal: CIMBURA

/Věnováno kamarádce Tapi/

... A PRŮTO BÝVÁ LONG - HOBO - BIFTEK
ZVÁN TĚZ REKVIEM ZA
LOKÁLKU!

VZPOMÍNKA NA MARNÝCH CESTÁCH

démanty přší z hvězdnatých konstelací
v rodných hnízdech tančící srdce neklidně bije
hladové oči hladové vlaštovky stále se vrací
krásné jsou dálky a směry krásná je nostalgie

na našich ústech uzrály hrozny polibků
jež bychom chtěli celému vesmíru dáti
srdce své jako červenou kolíbkou
od rána do noci touhami necháme kolébatí

lépe než po zemi procházet po zlatých hvězdách
země je nepatrná součást soustavy sluneční
vzpomínko opilá vzpomínko na marných cestách
slunce na nebi to je sen pravý a skutečný

vím že až v sluneční záři oči mé umdlí
stanu se dítětem anebo námořníkem
budu spát v pletivu z lian v tajemné džungli
ráno se vzbudím zelených papoušků křikem

na prahu otcovského domu hledět v obzory marně
to nevidíte majáky ani plachty loďní
na modrých vlnách plují delfíni v daleké Varně
žraloci v přístavu smutně a hladově bloudí

zámořská loď to je pohlednice k svátku
z nejvyššího stožáru racek do očí vám zaletí
nutno dát životu první a poslední splátku
moře se stříbrem rozlilo nebe vzplanulo perletí

v zelené noci usedni tuláku k ohni
v tmoucí se samotě na výspě zčernalých kamenů
touhy své mučivé divoce lukem prohni
srdce střel do nočních plamenů

mlhavé ráno přijde tiše a chmurně
jakoby volala modravá píseň daleká
ve zhaslém ohništi zbyde v hliněné urně
šedivý popel ze srdce člověka

GEZA
VCE
LIC
KA

ANI DĚTI AZTÉKŮ TO NEMĚLY SNADNÉ

Když Cortés vnikl počátkem 16. století do říše Aztéků, brzy s překvapením pochopil, že objevil vysokou kulturu. Setkal se se vzdělanými Aztéky. Byli to chirurgové a astronomové. Ználi hudbu, tanec, divadlo, poezii. Tyto „primitivní“ národy měly dokonce i vyspělou výchovu, která v lekcích připomínala spartánskou výchovu starého Řecka. A tehdy jeden ze španělských dobyvatelů napsal inteligentní výpověď domorodce o této výchově. A tak dnes víme, že ani děti Aztéků to neměly snadné.

1. den
— aligátor

2. vítr

3. dum

4. jestlička

5. had

6. hlava smrti

7. jelen

8. kráček

9. voda

10. pes

11. opice

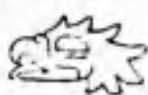
12. ptáček

13. tráva

14. poodol

15. orol

16. sup

17. pohyb

18. nůž

19. dešť

20. květ

V deseti letech odcházely od rodičů do škol zv. TELPOCHCALLI. Školy byly zřízeny při chrámech a vedli je zkušení učitelé — kněží — válečníci.

Při lat trénovali tyto žáci svou fyzickou zdatnost. Vykonyvali přitom ty nejpodřadnější práce, čistili učebny, hroby a městské kanály, obdělávali obecní pozemky, kácejí dříví v lese.

Až v patnácti letech začíná jejich výchova k válečnickému umění. Pod dozorem učitelů odcházejí na válečné výpravy. Musí se na nich nejnepříjemnějším způsobem vyznamnat, zajmout nebo usmrtit aspoň jednoho nepřítele, aby získali titul IYAC. V dalších dvou, třech výpravách musí znovu prokázat svou bojovou schopnost. A bůha, kdyby byli neuspěli! Znamenalo to vyloučení ze školy a návrat domů, kde potom pracují už jenom jako řemeslníci nebo sedláci.

Po západu slunce odcházeli do „domu zpěvu“, kde se tančilo a zpívalo až do půlnoci. Při novém válečném štěstí získával tak na závěr výuky titul TEACHCAN (= starší bratr) a tím i hodnost nejvyššího kněze a učitele školy. Vzdělání bylo ukončeno.

Paouze ve výjimečných případech mohl také postoupit do chrámové školy pro vyšší stavy, zv. CALMECAC (bůh dobra a umění). Do této školy byly přijímány pouze děti z rodin vládců a knížat. Měly podobnou školní osnovu jako žáci v Telpochcalli s tím rozdílem, že byly vychovávány k většímu sebeobětování a sebezapření. V noci byly probouzeny k modlitbám nebo k výuce a hvězdách, starší ke koupelím ve studené vodě. Někdy si zase musely do krve pořezat agávovými trny nohy nebo uši a ani při tom nesplnit. Užily se snů počty, „knihu snů“ a ostatní přírodní a humanitní vědy a umění. Traktáty byly stejné přeneseny, spravedlivé a bez ohledu na postavení svých otců. Jednou ročně nastupovaly k boji proti žákům Telpochcalli, aby porovnály svou zdatnost. Z Calmecacu odcházely na místa vysokých úředníků, kněží, důstojníků, lékařů a soudců.

Pak ale Evropa ve vojenském štátě přistála u jejich břehu a sířelým prachem přinutila indiánské náčelníky, aby ustoupili se svým lidem k velikým jezerům.

Přišli jsta, zavřeli školy, zničili naše města a pohřebiště ... naričká aztécký domorodec.

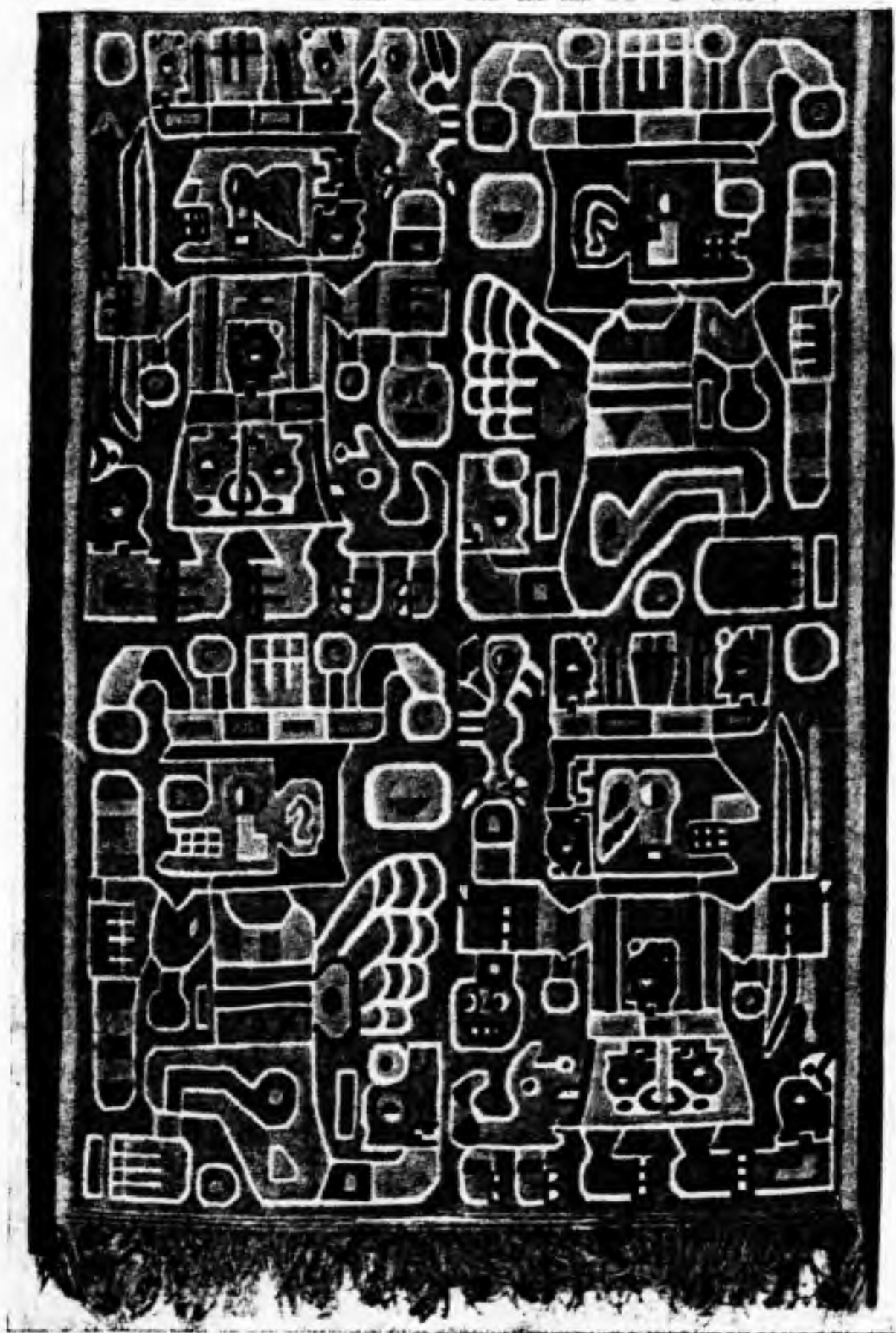
BOŽENA JELINKOVÁ

Na obrázcích sněhy a názvy jednotlivých aztéckých dnů.

Yucatan-Oaxaca
Palenque-Honduras

Slavnostní roucho mumie z Ankonu (tiahuanacká kultura na peruánské pobřeží). Sydow: Die Kunst der Naturvölker und der Vorzeit, Ullstein, Berlin 1932

Už trouběji

Hvězdná obloha
zamřížována pokutovými bloky

"Bivakování zakázáno"

Toulaví psi střílení zákonem
/aby nezadávali?/
zapalují ohničky pod ešusy
přikládajíce vlastním strachem
před "daněmi" za oheň

Romantika prochá na útěku od cedulí
Trampské písně se vymýšlejí
na pódiích Port

Osmdesátá léta...
... ochraňují přírodu proti jejím dětem
aby bylo co předhazovat
fabrikám a dolům
"v zájmu nás všech" /?/

Trapeři, stopaři, zálesáci,
nastupte si k myslivcům
a střílejte!

Už trouběji,
už trouběji...

/Houla/

zbraně DIVOKÉHO ZAPADU

V pohrávkách dějinách amerického západu má významné místo vedle revolveru i puška. Zvláště taková, která střílí přesně a rychle víckrát za sebou. Je to trochu škoda psát o amerických puškách a zejména se o „pennsylvánských“ či „kanuckých“ puškách, které se tak výrazně zapaly do života amerických průkopníků 18. století. Nebo o výkonné „plains rifle“, která se stala jejich nástupyní a dovedla položit jak lesa, tak grizzlyho. A také třeba o sadovca Sharps, která má na svědomí tolik amerických burůň a se kterou šel do boje ve Virginii John Brown, nebo o dlouho nestárnoucí remingtonce. To by byla ale dlouhá historie.

Mezi opakovačkami má vynikající místo zejména winchesterska. Často opakované říkají, že dobytek americký západ, se sice může pokládat za přehnané, ale právě tedy to rozhodně byla puška nejoblíbenější. Loni jí bylo už sto let. Rododtmen winchestrovek je však starší.

Roku 1849 dostal Walter Hunt patent na opakovačku, která měla pod hlavní trubicový zásobník s ládkou dutých střílí písných prochem a důmyslný, ale komplikovaný opakovací mechanismus. Svůj vynález prodal. A ještě téhož roku zlepšil jeho zbraň pro nového majitele Lewis Jennings v New Yorku. V letech 1851 a 1854 pak byly na zdokonalení konstrukce vydány další patenty, které zůstaly na jména H. Smitha a D. B. Wessona, tvůrců slavných revolverů. Roku 1854 už konstrukce dosáhla značného pokroku a postupně na ni zrály ty prvky, které později převzaly i winchestrovky. Výroba se však stále ještě příliš nerazířila.

Roku 1855 získala práva na výrobu zbraní této konstrukce nově založená firma „Volcanic Repeating Arms Co.“ v New Havenu, Connecticut. Její zbraň (pistole a pušky) byly na pohled už velmi podobné pozdějším výrobkům firmy Winchester.

Mezi akcionáři společnosti „Volcanic“ byl také výrobce pánských koží O. F. Winchester. Pušku nevymyslil nikdy, ale byl to podnikový obchodník. Zatím ale ani jeho zdatnost firmu „Volcanic“ nezachránila, protože roku 1857 musila likvidovat. A také nový podnik, „New Haven Arms Co.“, který O. F. Winchester ještě téhož roku a se stejným postáním založil, nezadal dobře a brzy neměl do látky i úpadku.

Závod v New Havenu však vedl zdatný mechanik Benjamin Tyler Henry. Ten vypracoval r. 1858 nový jednotný náboj s měděnou nábojnicí a s okrajovým zapalováním, téhož principu jako náboje Smith & Wesson, ale větší ráže – 44. Pro ten přestavoval pušku Volcanic a roku 1860 dostal na novou zbraň patent. Tak vznikla legendární henryovka, o které se sice nedá říci, že by zapletla americký západ (navyrobil jich mnoho přes deset tisíc – jednou z nich vytvořil K. May i svého Old Shatterhand), ale která přece jen poněkud pomohla postavit společnost na nohy.

Vojáci federální armády ji nepřijali nijak nadšeně. Záhy si však našla cestu do Kentucky, Indiana, Ohio, Missouru a Illinois a získala nedobrou pověst mezi vojáky konfederální armády za občanské války a potom i mezi Indiány. Brzy se objevily fantastické historky o jejích výkonech a začal se rozšířovat údajný výrok jižanského vojáka o „zatrocené yankeeské pušce, která se nabije v neděň a střílí celý týden“.

Pozoruhodná zbraň to ale byla. Trubicový zásobník pod hlavní se plnil zepředu, od ústí hlavní, patnácti náboji jednotlivě. To nebylo právě nejrychlejší operace. Potom ale pružina zásobníku tlačila náboje sama směrem k závěru a střelec, s prsty pravice v oku páky pod závěrem, mohl pohybem dotlu napínat kohout, vyhodit vypálenou nábojnicí a podat do zásobníku nový náboj. Pohybem nahoru mohl zasunout náboj do komory a uzamknout zbraň.

PH zkušebních roku 1862 vypálila henryovka za 348 vteřin 120 ran (plnění zásobníku započítáno). To byl velký výkon proti předcece, která tehdy potřebovala na jednu ránu alespoň 20 vteřin.

Mělo oziam také své nedostatky. Vytahováč nábojnic se často lámal a zásobník byl chvilovější. Firma proto roku 1866 přišla s novým modelem, který se sice držel principu a náboje henryovky, ale měl změněný vytahovač a zlepšený zásobník, jenž se nadeže už nenabíjel jako u henryovky, ale odzadu, „okénkem“ v pouzdra, podle patentu Nelsona Kings. Z nových pušek pak vzniklo jméno Henry (zkratka už jen H na dvě nábojnic) i New Haven. Nastoupila firma „Winchester Repeating Arms Co.“ a byly to první zbraně, na kterých se objevilo jméno Winchester.

Slovu winchestrověk rozšířil však zejména další typ, model 1873. Ani ten zcela neopoměl Henryho zřetím, ale střílelo se s ním už silnějšími náboji s centrálním zapalováním. Právě takhle puška prý na Dívobém západě pahlila více zvlá, více Indiány a také amerických vojáky v boji s Indiány nežli kterákoliv jiná.

Z mnoha dalších opakovaček se sluší připomenout ještě alespoň jednu: O čirvil díve, našli Henry dostal patent na opakovačku Christopher M. Spencer. Do této zbraně se daly nabíjet celé plně zásobníky najednou.

Firma Winchester pak dávala na trh další typy pušek. Objevily se na nich nové závěrové mechanismy, silnější než Henryho, jejich spolupůvodcem byl slavný J. M. Browning. Neomezila se na klasické trubicové zásobníky a závěry s typickou pákou. Přesto si však právě tento systém, poprvé prakticky realizovaný na henryovce, udržel své místo v ohromném množství amerických i evropských opakovaček a zásadně nejen nezbytnou rekvizitou filmových westernů, ale dodnes se vyrábí a prodává.

MILOSLAV ŠADA
Foto: LADISLAV VONDRÁŠEK

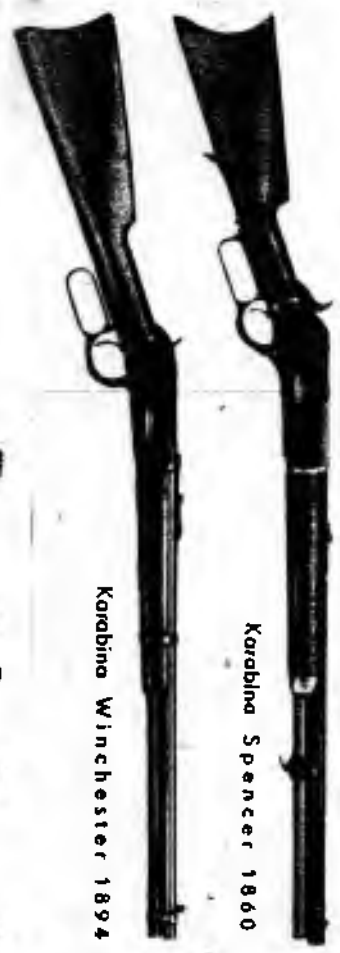

Henry 1860

Winchester 1866 (vojenský vzor)

Winchester 1873

Winchester 1876

Karabina Winchester 1894

Karabina Spencer 1860

ZRANĚNÍ JESTŘÁBI

Zlomené křídlo visí rozcupováno z roztráštěného ramene:
jestřáb vleče křídlo jako prapor z prohrané bitvy;
již nikdy neužije nebe v čase, který mu zbývá, ale bude žít v hladu
a utrpení několik dní; kočka ani kojot
nezkrátí týden jeho čekání na smrt, i když je bezbranný.

Stojí pod dubím a čeká
na pokulhávající spásu; za noci vzpomíná na svobodu
a létá ve snech, rozbitých úsvity.
Je silný, a bolest je horší pro silného, stejně jako bezmocnost.
Za dne psí holota sem přichází a trýzní ho zpouzdálí;
nic krom smrti vykupitelky nepokoří tuto hlavu;
tu neohroženou pohotovost, ty strašlivé oči.
Divoký duch světa bývá často milosrdný k těm,
kdo prosí o milost, jen zřídka ke vzpurným.
Vy ho neznáte, lidé pospolitosti, neboť jste na něho zapomněli;
ale nezkrtnutý a divoký jestřáb se na něho rozpomíná:
nádherní a krásní jestřábi a také lidé, když umírají,
se na něho rozpomínají.

Spíše bych, nebýt to zločin, zabil člověka než jestřába;
tomuto obru s narudlým ocasem
nezbylo však nic krom bezmocné bídy -
s nevyléčitelně roztráštěnou kostí a s křídlem vláčeným
pod ostrými drápy při každém kroku.
Krmili jsme ho po šest týdnů, ponechal jsem mu svobodu;
toulával se na pahorku výspy a vracel se za večera s prosbou o smrt,
nikoli jako žebrák, máje v očích stále
nesmiřitelnou vzpurnost. Za soumraku jsem ho podaroval olovem.
Co kleslo, bylo uvolněné,
jakoby souí, prachové chmýří, žensky jemné peří; ale co
vyrazilo do výše, byl divoký vzmach, a noční volavky
u rozvodněné řeky vzkřikly strachem, když se to neslo vzhůru,
dříve než to bylo vyruváno skutečností.

POSELSTVÍ

Velký náčelník z Washingtonu nám vzkázal, že chce koupit naši zemi. Uvážíme Vaši nabídku, protože víme, že kdybychom tak neučinili, přišel by bílý muž se střelnou zbraní a naši zem nám sebral...

Ale jak je možné prodávat nebo kupovat oblohu a teplo země? Takhle myšlenka je nám cizí. My nevlastníme svěžest vzduchu ani jiskření vody. Jak byste ji mohli od nás koupit?

Víme, že bílý muž nerozumí našim zvykům. Země mu není bratrem, ale nepřítelem, a když ji dobyl, jde dál. Opouští hroby svých otců - a je mu to jedno. Loupí zemi svých dětí. Je mu to jedno. Jeho nenasytnost pohltí zemi a zanechá na ní jen poušť.

Pohled na Vaše města působí očím rudocha bolest. Není kouska klidného místa ve městech bílého muže. Není tam koutku, kde by uslyšel jarní lístky nebo šelest hmyzích křídel. Možná, že jsem divoch a proto nerozumím. Co je to však za život, když člověk nemůže zaslechnout milostný křik lelka nebo rozmluvy žab kolem tůně v noci? Indián má rád měkký zvuk větru vyčištěného polední sprškou a provoněného borovicí. Cení si vzduchu nade vše. Vždyť všechny věci se dělí o týž dech - zvířata, stromy i lidé. Bílý muž, jak se zdá, si vůbec nevší má vzduchu, který dýchá.

Pokud se rozhodnu, že bych přijal nabídku, dám jedinou podmínku: Bílý muž se musí chovat ke zvířatům této země jako ke svým bratrům. Viděl jsem tisíce hniјících bizonů zanechaných na prérii bělochem, který je postřílel z jedoucího vlaku. Jsem divoch - a nerozumím, jak je možné, aby kouřící ocelový kůň mohl být důležitější než bizon, kterého zabíjíme jen, abychom se udrželi naživu. Co je člověk bez zvěře? Kdyby všechna zvířata odešla, člověk by zahynul velkým osaměním ducha, protože cokoliv se přihodí zvířatům, přihodí se i člověku.

VŠECHNY VĚCI SPOLU SOUVISEJÍ.

Cokoliv postihne Zemi, postihne také SYNY ZEMĚ!

/Toto poselství předal indiánský náčelník Seattle z kmene Suwamish tehdejšímu presidentovi USA Franklinu Pierceovi/

PRESIDENTOVY

USA Z R. 1855

JAKOU FILOSOFII DALA PAK CIVILIZACE "BARBARSKÉMU" SVĚTU
V NÁHRADU ZA TAKOVÝTO NÁZOR NA ŽIVOT ČLOVĚKA?

ROGERS:

Kraj v ohni

Dobrodružný román divokého západu brož. K 24— a jiné dobrodružné, cowbojské a detektivní romány, jejich seznam na vyžádání sestaví a zašle

JEDLIČKOVO
KNIHKUPECTVÍ

Praha XII, Tylovo nám. 14

GUSTAV JANOUCHE:

TELÁČKA SVĚTLA

10 Etansonů ze slova Fr. Rozvalda v jednotné úpravě pro ZPĚV, KYTARU, HARMONIKU I PIANO
Cena K 10—.

K dostání u všech knihkupectví nebo přímo v JEDLIČKOVĚ NAKLADATEL
Praha XII, Tylovo nám. 14.

Na požádání bobatý seznam tr. písní a kyt. lit. adarma.

SOUTĚŽ

TRAMPSKÝCH SBORŮ VE ZPĚVU VZBUDILA VELKÝ OHLAS VE VEŘEJNOSTI

V neděli odpoledne 15. února konal se ve velkém sále Národního domu na Smíchově v rámci jarnové a karnevalní revue „V rytmu velkoměsta“ devátá soutěž trampských sborů ve zpěvu o pohár našeho občanského týdeníku AHOJ. Zvlášť v trampském světě zaznamenali se dnes a zítra, nežli o těchto originálních stvůrkách, jejich výsledky znamenají, že se náma objevily nové pěvecké sbory, které doposud neměly možnost uplatnit se před širší veřejností. Je jich ještě hodně, kuzel sborový trampský zpívá ve svých osaděch písní, mnozí z nich však doposud zůstaly neznamenané.

Odborný soudcovský sbor, ve kterém lusl. zasedají významní naši hudební skladatelé a členové pěveckých sdružení, pp. Eduard Kobianka, Josef Stejšek, Eman Fiala, Ing. Rašay, MUDr. J. Kál, J. Kotan a j., vybírá z přihlášených sborů 6 nejlepších, z nichž pak vítěze učí jako občanstvo hlasovacího úřadu. Tímto je dána každému zájemnému sboru možnost, aby vykoušel své umění před pánym soudem odborných znalostí a zároveň pro vítěze znamená to převládající skutečnost, že jeho pěvecké umění získalo také ocenění u širší veřejnosti.

Přihlášky jednotlivých sborů přijímají se v Malém oznamovateli Čm. Slova, kde možno obdržeti také podrobné propozice soutěže.

15006

P. F.

1983 přeje

↑ 2N Řešitelů

& TOTEM

MECUM? VŽDY S SEBOU! BRÁNÍ POHLAVNÍM
NÁKAZÁM. VE VŠECH LÉKÁRNÁCH

Nejlepší
kytarista
z Vaší
osady
zmlkne,

uslyší-li Tosellioho serenádu,
zahravanou na zázračné kytáře
Gino Bordinim.

Nejlepší písně, hrané tímto
světovým kytaristou budou
novinkou Vaší osady. Jsou
nahrány na deskách Polydor.
Ostatní novinky letošního
jara najdete na deskách

EST A

TRAMPOVÉ!

Oznamujeme vám, že právě vyšel jeden z nejzajímavějších
knih letošního roku

BOB HURIKÁN: DĚJINY TRAMPINGU

Po první v české literatuře pojednal se o životě trampů a uplatnění Bob Hurikán populární historický dějiny trampingu. Jedná se o celou malou knihu. Zaujal a přemýšl „stáří“ na Valce, Scary a Zlaté Jazyce, kteří již před více než 20 lety si tu a tam postavili své sborové stany a rozdělili území své osady. Autor vede nás od osady k osadě, od chasy k chasě a dokazuje, že tramping, toto živé umění našich předků přirody je v podstatě ryze české a nemá žádné obdobky ani v zahraničí. Působí jako osvětlující kniha o „starých zlozvěstích“, ve jejich písních, které si zřídily obléhli celý svět a vzpomíná písně předků, kteří odšli do věčných lovků.

Věšty jichž osady naplněny tak důležitými a při tom závažnými knihami o trampingu a trampingech. Najdete v ní nejen příběhy a papír všech osad, ale i mnoho jmen a osad vysočina, že tam najdete i své jméno. Při tom je kniha občasně (350 stran), krásně upravená a vězná, obsahuje četné vyznačení osad a karikatury vynalézajících trampů.

Někteří tvrdí říci, že doposud nebyla naplněna zaplněnější kniha o trampingech a proto je skoro nemožné říci, že i Vy si ji objednáte. Není to jen kniha zvláštní, vřelá i poučná a osvětlující za nejzajímavější: záměrem Vám jako stáří vzpomínka na nejzajímavější knihu Valceho života, na dobu, kdy jste se chtěli spojit s lidmi a životní uprostřed valceho přirody. A proto můžete říci říci:

Kde tato kniha není — snad správnějším trampingem!

T O T E M 1 9 8 2

/VII.ročník/

- =====
- 1 - Úvodní stránka /Monte/
 - 2 - Jiří Zeman: Důležitá zpráva
 - 3 - Janusz Oseka: Výlet za město v roce 2050
 - 4 - Fanny/Řešetlák: Campy
 - 5 - "IM": Nejstatečnější indiánský útěk
 - 6 - "IM": Nejstatečnější indiánský útěk /pokračování/
 - 7 - "IM": Nejstatečnější indiánský útěk /dokončení/
 - 8 - Něco pro zasmání
 - 9 - T.: Dialog přes oceán
 - 10 - T.: Dialog přes oceán /pokračování/
 - 11 - T.: Dialog přes oceán /dokončení/; Jan Werich: Lev a notes
 - 12 - Reklamní stránka I.
 - 13 - Onelio Jorge Cardoso: O netopýrovi, ptáčích a myších
 - 14 - Joan Baez/Řešetlák: Vandry /Prison Trilogy/
 - 15 - Robinson Jeffers: Novomexické hory
 - 16 - Liška: Vzkaz
 - 17 - spirituál/Řešetlák: Michaeli, veď svůj člun
 - 18 - Punťa: Platíme všechno
 - 19 - Miloslav Šáda: Zbraně Divokého Západu - revolvery
 - 20 - Zdena: Trampský test pro začátečníky
 - 21 - Strejda Bella: V jednoho Boha věřiti budeš
 - 22 - Rahan: Kopretiny
 - 23 - Robert Konopásek: Příběh jednoho šerifa
 - 24 - Reklamní stránka II.
 - 25 - -oel-: Králíci z klobouku
 - 26 - Mario Baldi: Lovci diamantů
 - 27 - Lišák: Trilobití biftek
 - 28 - Lišák: Trilobití biftek /dokončení/
 - 29 - Jorge de Lima: Báseň na kteroukoli pannu
 - 30 - Pavel Francouz: Hromada dní do konce prázdnin
 - 31 - Ing. Josef Hlásek: Ropuchy obecné
 - 32 - Lassie: Požár
 - 33 - spirituál/Řešetlák: Nečekej, až přijde ráno
 - 34 - Herbert W. Frank: Souboj
 - 35 - Tapi: Trampský test pro pokročilé
 - 36 - Reklamní stránka III.
 - 37 - Paul Simon/Řešetlák: Rozloučení na dva roky
 - 38 - Jenka: Stezky zvěře
 - 39 - Cimbura: Long Hobo Biftek
 - 40 - Cimbura: Long Hobo Biftek /dokončení/
 - 41 - Géza Včelička: Vzpomínka na marných cestách
 - 42 - Božena Jelínková: Ani děti Aztéků to neměly snadné
 - 43 - Slavnostní roucho mumie z Ankonu /tiahuanacká kultura/
 - 44 - Houla: Už troubějí...
 - 45 - Miloslav Šáda: Zbraně Divokého Západu - pušky
 - 46 - Robinson Jeffers: Zranění jestřábi
 - 47 - Poselství indiánského náčelníka Seattla z r. 1855
 - 48 - Reklamní stránka IV. /závěrečná stránka/
- =====

Grafická úprava stránek: Cimbura, Řepa, Jerry, Long, Monte, Liška,
Tab a Řešetlák.